

Vladika Danilo Petrović Njegoš

Vladika Danilo Petrović Njegoš, pismo ruskom caru Petru Velikom 12/23 oktobra 1711. godine

Iz knjige:

Radoslav Raspopović: Crna Gora i Rusija

Sva svojeručna pisma Vladike Danila Petrovića, objavljena u knjizi koju je izdalo Ministarstvo Kulture Crne Gore 1996. godine

Vladika Danilo Petrović Njegoš Zanu Grbičiću, Cetinje, 30. aprila 1700. godine

1.

**Zanu Grbičiću
Cetinje, 30. IV 1700.**

Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu kavalijeru Zanu Grbičiću vele drago pozdravljanje ot mene Danila.

A potom kako mi dođe tvoja gospodska knjiga i razumljeh što mi pišeš poradi zla *đela* koje se učinilo među Paštrovićima i Cetinjanima kako su ubili ovoga Ivaniševića. Sami znate, gospodine, kakvi su ovi ljudi slobodni. Boga se ne boje, a gospodi do ruke ne dohode koji bi im činio da zlo ne čine, no je usta čojak na čojka te se kolju i pljenjuju, kako i sami čujete. Ali što mi da satvorimo? Učimo ih i karamo po zakonu, no ne hoće slušat, a nam nije dato ni na koga dignuti oruž[j]e, niti imamo vojsku da ih silom ustavimo da zlo ne čine. Naše jest oružije po apostolu glagol Bož[j]i, ali kad ljudi

ne slušaju što da im satvorim! Što mi **zapovijedi** Vaše gospodstvo da Vi otpišemo što misle, ali se mirit, ali svetit, još lijepo ne znamo, zašto su ljudi krvavi i **ijedci**, te je rano š njima o miru zborit, a oko koga svećenja nijesam čuo do jedne riječi što govore da hoće hodit krvniku na kuću, a ot pravijeh se **liče** i zaklinaju da neće pravoga ticat. I zaista su se i dosad mutili da idu tamo, no smo im mi smetali što smo mogli, ali ne znam hoćemo li moć posad što učinit i smest, zašto misle opet sad se kupit da idu. Drugo ti ne umijem sad pisat, zašto ne znam što misle, no neki govori o zlu, a neki o dobru. A što je komu vljerovat ? Vi znate naše ljudi **tvrdoglave** kakvi su. Ja ću radit Bog zna, da bude što mirno, ako uzmogu, no je rano, te se ljudi na me jazve kad ih učim na dobro; kako i sami znate da nijesu ovi ljudi mati dobru, no mati svakomu zlu i nepravdi. Tako da znate !

I podrža te Bog u gospodstvu mnoga ljeta !

Aprila 30. dan, u prešu na Cetinje, [1700].

Adresa: Da se preda gospodinu kavalijeru Zanu Grbičiću u gospodske ruke, đe bude

Vladika Danilo Petrović paštrovskim suđama i starješinama 10. jula 1701. godine

2.

**Paštrovskim suđama i starješinama
10. VII 1701.**

Danil milostiju Božijeju mitropolit skandarijski i primorski. Smerenije našet pišet va bogospasenoje mesto Paštrojeviće Bogom počatenim suđam i vojevodam i proćim staješinam, i vasesm opšte **pravoslavnim hristijanom** velikim že i malim

koji se **povinužete** zakonu Božiju i našem smereniju, mir i radost ot gospoda Boga da imate i ot našego smerenija molitva i blagoslovenije budi sa vasemi vami pravoslavniimi. Po sih da veste kako **dohodiše** k nami neki Brajići i kazivaše nam kako se **prepirete** oko nekijeh granicah koje niti su Brajići ni vi usjekli ni dijelili, no ona gospoda koja su zemljom vladala. Te smo se sami čudili što se bez nevolje bunate i vi i Brajići, te se lijepo pomeždu soboju ne držite kako bratija, zašto je tako i potrebno, e ste susjedi, a kad bi se to kćelo pomakarivat, imao bi **tko**. Car je i princip živ. Čini mi se nijesu na vas ni na Brajiće naslonili da tijem upra[v]ljate, no drže kako su prva gospoda ostavila. No se ne bunate pomeždu soboju, zašto mi znamo da tu nema ništa do jedne zavisti jednomu na drugoga, ali je zavist ot đavola, a mir i ljubav ot Boga, jakože i vazljubljeni Jovan Bogoslov pišet: „Bratije Bog ljubi jest i prebivajej va ljub[v]i va Boga, perbivajet i Bog va njem“. No se ne bunate, no potrpite i vi. Oni imaće knjige ot tijeh granicah. Tako se izberite tri ali četiri človeka pametna, a odovud toliko. Tako ćete to lasno i viđet, a knjige će na[j]ljevše kazat. Zaludu se svaki muči: neće bolje učinit nako zemlju poklat. No činite mudri da se ne kolju ljudi, zašto nije na nevolju nako ot mahnite pameti. No se odberite tri ali četiri poglavara da dođete kad vi pona[j]voljnije bude da to vidite. Makar ako će i ot duhovnih koji doć: Maksim i pop Marko, koji li je vami na volju. Jošt dva ot s[v]jetovnih, zašto tu mnogo ljudi ne trebuje, kako znate i sami, nako da je veća buloga. No nam otpišite u koji ćete dan doći, zašto su me zvali Brajići da i mi tu budemo, zašto će biti i po vas i po njih bolje ako me kćeste **poslušat** i vi i Brajići, a to je lasno poslušat. Knjige kažu đe su granice, nako **tko** misli silom da potapti gospodska pisma, ali mučno, nako kad bi se učinio kakav gospodar koji bi mogo zemlje dijelit. Ali ne bi ni tade, zašto bi pomislio **tko** je dobar

gospodar ne pomeće knjige **družine** svoje pod noge, no **ihpotvrđuje**. I što mnogo sloviti? No nam otpišite hoćete [li] doći, kako vi tu pišemo, ali ćete nekakve vojske kupit. Ako ćete vojske kupit, ja tu doć neću, nesam bo na to ni ustavljen. Ako li ćete doć, kako vi pišemo, i mi ćemo doći. Tako znajte! I mir Hristov sa vami pravoslavnim!

Mjeseca ijulija 10. dan ljeto 7209 [1701].

Adresa: Da se preda sudam i vojevodam i vasem hristijanom u plemenite ruke u Paštroviće pod pečatom

Vladika Danilo popu Đurku, popu Nikoli i popu Peši, 3. januara 1708.

3.

**Pop Đurku, popu Nikoli i popu Peši
3. I 1708.**

Danil Božijeju milostiju mitropolit
Smerenije naše pišet popu Đurku i popu Nikoli, i popu Peši
Mir i blagoslovenije budi sa vami!
Po sih da veste kako smo zapopili te dva mlade popa, a inorije im nijesmo dali dosad. Zato vi pišemo da se sastanemo sutra, paki lijepo učinite hesap i kuće **prebrojite**, paki da se podijele svakomu pojednako. Sade su Vodice. Na[j] priličnije dohodi. Nemo[j]te izmetat gore kuće nego bolju i goru sasta[v]ljajte kako će svjema pravo bit i tijekom dvjema popovima inorija izist. Bošku i Radu nemo[j]te ino satvorit dokle smo ovden blizu, a **vazda** smo blizu. Koji ne posluša, da pišemo na njega pisanije koje mu neće milo bit.
Tako znajte i l[ij]epo podijelite !

1708, gen[vara?] 3.

Vladika Danilo vanrednom providuru Nikoli Kontariniju,
7. februara 1713. godine

4.

Vanrednom providuru Nikoli Kontariniju
7. II 1713.

Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru Nikoli Kontarinu, po prevedroj gospodi mletačkoj sofraproviduru ot Kotor i Novoga, Arbanije i Hercegovine, ljubežljivo pozdravljenje ot mene, Danila vladike ot Cetinja i mitropolita ot Skandarije.

A potom da zna Vaše presvijetlo gospodstvo kako mi napada i zlom ćera kavalijer Buća moju braću ni za kakvu krivicu ni zlo prevedroga principa ni njegovu, nego za pravdu Božiju kroz neke konje turske koje bi ktio uzet da ih proda družijema Njegušima. Zato molimo Vaše preuzvišeno gospodstvo da biste zapovijedili Bući da se te sile i force ostane, zašto to njegov posa nije, nego su ono konji turski, a ljudi zamalo turski. Neka viđaju oni s Turcima kako mogu. Turci su im one konje ostavili i predali u ruke, a nije Buća. Imaju i oni ljudi vjeru. Ako pošlju Turci da im one konje vrate, vратиće ih poradi vjere i poradi človečastva, zašto su i ono ljudi i boljari i ot boljarah rođeni, iako ih hoće Buća **pohorjatit** i silom **nagnat** da mu tuđe daju, da ih prodaje, da se tuđijem hrani. Nijesu moja braća njemu kmetići, nego su ono boljari i boljarski sinovi; nijesu tuđega željni, nego imaju i svojega; a mogli bi i oni prodat one konje da ih iziju, ali neće poradi vjere i svojega ljudskoga obraza, nego čekaju glasa ili knjige ot onoga či su konji ili ot paše da ih iz njegove ruke pošlje, neka se njegovo poštenje broji. Zašto da ga nijesu Turci poznali za dobra čojka, ne bi mu konje ni dali. Bilo je tu dosta

i družijeh ljudi, ali su, eto, nešto njemu na[j]radi konje dati. Zato molimo Vaše preuzvišeno gospodstvo da rečete Bući da se te sile i force na prave ljudi ostane, zašto to principov posa nije, niti su, fala Bogu, moja braća što principu falila, ni sakrivala, nego se to ište svijećom zlo i smutnja prave ljudi napadajući.

Tako znajte !

I bog Vaše gospodstvo preuzvišeno p[održao] mnoga ljeta !

Fer[vara?] 7, 1713.

Vladika Danilo Petrović Njegoš bratu Radu, 27. februara 1713. godine

5.

**Svome bratu Radu
27. II 1713.**

Danil vladika, u hitost pisah Radu Stjepčevu s braćom. Tako znajte kako vi napisah dosta. Jošt hoćah, nego mi nesta knjige, ali je dosta i to, nego tako sluša[j]te kako vi pišem u obije knjige. Neka ti konji stoje tu. Nisu to konji Bućini, ni koga drugoga šudita principova nego su to konji turski, tebe osta[v]ljeni na omanat. Ti ih iz tvoje ruke Turkom da[j] ! Neka se tvoje poštenje broji i neka znadu Turci i svaki da su ih čojku ostavili i neka znadu da je i Crna Gora vljerna, a da ih vrneš Bući, osramotio bi i sebe i mene, i svu Crnu Goru, zašto bi reka Buća Turkom: „*Vidite li, Turci, kako su **Crnogorci** nevljerni, ne hoćahu vi ni konje vrnut što ste im na vljeru dali, nego vi ih mi silom ot njih skudžasmo*„. Tako bi se Buća falio, a nas sramotio i svu Crnu Goru. Zato ne vrati, ne sramoti ni sebe ni nas, ni sve zemlje, nego neka Turci trebinjski dođu, kako sam ja providuru pisa. Tako konje i vrati, a drugojačije nikad. Čuva[j] se ! Nego neka stoje do

Đurđeva dnevi, zašto ja dotle ne imam zbora s nikim, a tede, ako komu uzvaljam, zvaće me i ja ću mu se ozvat, a ja s Bućom nemam dogovora ni zbora, nego s većijema, *zašto, hvala Hristu Bogu mojemu koji me darova, imam ja u Crnu Goru i u Primorje i u Brda 200 glavarah i vlasteličićah* koji mogu veći gospodari bit ot Buće pri komu ti drago kralju za koga hoće vojevat i krv prolivat, kako i kod istoga ćesara ima našijeh đeneralah, a nekali takvijeh kavalijerah. Ne znamo đe mu je ta kavaljerija, teke jedno prazno ime. Sliši moj Rade, ako se komu ova zemlja s dobre volje predade i počne za njega krv svoju prolivat, pak što boljši ne bude ot Buće, čuma ga umorila da rati i ne vidi! *Tako znaj, a ja sam Moskov, Moskov, Moskov!* Govorim, govorim, govorim, a či ja, toga i sva zemlja! Ovo se govori ako Moskov ushoće, ako li ne, ostavi! Hvala Bogu.

Fe[rvara?] 27, 1713.

Adresa: Radu Stjepčevu u Njeguše. Ne kri[j] ove knjige, nego ako ti koji prosi, *čati često*, makar i Bući ispiši kopije. Za to mene nije brige.

Vladika Danilo suđima, poglavarima i hrišćanima u Paštrovićima 2. jula 1713. godine

6.

**Suđima, poglavarima i hrišćanima u Paštrovićima
2. VII 1713.**

Danil Božijeju milostiju mitropolit Skandarije i Primorja. Smernije naše pišet blagorodnim i blagočastivim suđama, i vojevodam, i svijem poglavarom, i vasesm opšte **pravoslavnim hristijanom** u Paštrojeviće, mir i zdravlje od Boga da imate i ot nas ljubazno pozdravljenije.

Primih vašu poštenu i ljubežljivu knjigu koju mene pišete, i ona prva dođe koju bljeste pisali zboru, i sve dobro i časno blješe pisato kako ot pametnijeh i plemenitijeh ljudi. Nego, draga braćo, nema se komu ovamo pisat, zašto imaju ovamo tri idola: jedan idol preljubodejanije, drugi idol srebroljubije, treći idol grabljenije i krvoprolitije. I dokle se gođ koja grana ne odsiječe ovijema idolima, ne može biti mira ni ljubovi pomeđu narodi, nego stojte svrh sebe i čuva[j]te se koliko bolje možete dokle eda Bog dopusti i pomože te ove idole sakrušimo, *zašto mi se jezik zatupi predikajući*, a noge prognjiše stojeći oko mira i sloge da bih koje dobro hristijanom učinio, ali se ne može ništa, zašto smetaju idoli. Oni prvi zbor bi častan na Brajiće, a ovi sad rađasmo da bude i časni, ali smetaše idoli, i ja sam pošo dosta jazden s toga zbora, nego trpite kako i ja trpim, a Bog je milostiv, biće nam u pomoć.

Tako znajte i mir Hristov s vami !

Ijulija 2, 1713.

Adresa: Da se preda blagorodnim suđam, i vojevodam i vasem opšte hristijanom u poštovani i plemeniti zbor paštrojevski na pročitanije.

Vladika Danilo carskom savjetniku Gavrilu Ivanoviču Golovkinu, Cetinje, 25. novembra 1713. godine

7.

**Carskom savjetniku Gavrilu Ivanoviču Golovkinu
Cetinje, 25. XI 1713.**

Presvijetlomu i preuzvišenomu i svake časti i hvale dostojnomu i meždu visočajšimi gospodari previsokomu gospodinu i carskomu savetniku Božijeju milostiju gospodinu i dobrotvoru našem.

Primate ot nas ovi poniženi i sagnuti list u koji se molimo i mili se dejemo Vašemu presvetlomu i previsočajšemu gospodstvu da biste se samilovali i milostivim okom pogledali na nas i na svu ovu krajinu koja stoji vazda na službu Carskoga Veličanstva i vašega presvetloga gospodstva. Zato vas umiljeno molimo i mili se dejemo: ako pride do vas ovi naš list i naše po Duhu Svetomu ljubaznoje čedo arhidijakon Maksim i naš po plti isti brat Damjan, da biste ih Vašim milostivim okom milostivo pogledali i ka sebe i svojemu gospodskomu krilu primili.

I ašte Vi bude Vaša gospodska volja i zapovijed, možete im svako dobro i ljubav prikazat i čist put otvorit da bi mogli do Vašega presvetloga gospodstva priti i liste i riječi prikazat koje su poslate po istih višepisanih naših. I što bi vi oni skazali, da ima vaše presvetlo gospodstvo vjerovat i za istinu primit, zašto znamo da Vašemu gospodstvu mnogo knjigah ot mnogo stranah dohodi. Može bit da nas i našu krajinu i oklevetaju i mraze. Zato se vašemu presvetlomu gospodstvu molimo da ne biste svakomu glagolu i svačijema knjigami vjerovali, zašto će se svačije djelo u nekoje vreme znati i čisto obličiti.

Zato se paki molimo i mili se dejemo pred Vašijem presvetlijem gospodstvom: primite višepisanoga našega arhidijakona i našega po plti brata Damjana i pokažite na njih Vašu gospodsku milost, i pošljite ih s vašom preporukom do Carskog Veličanstva. A sve poradi službe carske kako vaše gospodstvo Bog nauči da biste im dali i malo harča, i potroška dokle bi ot Cara koju milost imali, a sve s Vašega gospodstva preporukom. Uzdamo se ovu milost ot Vašega gospodstva

imat, zašto ako Bog pospeši, ima znati i Carskoje Veličanstvo i Vaše presvetloje gospodstvo kako smo i mi mnogo našega blaga potrošili poradi carske službe, tako i danas trošimo. I nas ljudi i narodi ne osta[v]ljaju nego se oko nas kupe i čekaju ot Cara knjige i koje drugo utešenje. Tako znajte, i Bog Vaše gospodstvo podržao mnogoletne.

1713, nojemra 25, u Cetinje

Danil Božijeju milostiju mitropolit Skandarije, Vaš bogomoljac

Vladika Danilo Petrović sekretaru Petru Vasilijeviću Kurbatovu, Moskva, 29. avgusta 1715.

8.

**Sekretaru Petru Vasilijeviću Kurbatovu
Moskva, 29. VIII 1715.**

Sijateljnejšemu i blagorodnejšemu gospodinu gospodinu i mojemu milostivejšemu patronu i dobrodeju gospodinu Petru Vasilijeviću Kurbatovu, sekretaru
Mi nižeimenovani, vazdašnji i vasegdašnji Vašego sijateljstva bogomoljci, blagodarenije i niskoje poklonjenije posilaju Vašemu blagorodiju i molju se što bi neoskudela i neotjemljena bila ljubov Vaša ka našem smereniju, što biste prikazali Visokosijateljnejšemu Grafu o našem trudnomu zabavljeniju na Moskvi. I kako nam pišu naši prijatelji ot naših stranah što bismo se skoro vazvratili va svoju stranu prežde zime, a zima prispela jest, kako Vaše sijateljstvo sami vidite, a mi nikakovo delo savršeno ne upravili. Toliko nešto denag skoro primili a knjigi s veliko mukom včera primili, i to ne vse, kako prosili i u donošenija pisali poradi Petra Bjeloga, sveštenika, da mu podare knjigi i rizi. I tako nam se obeštalo,

a ovamo ne odalo: ni knjigi ni rizi. A i nami ješte ne odali riznicu ni persone. Toliko se molju, budite nam hodataj u Visokosijateljnejšago Grafa što bi ima ka nam svoje ljubovnoje milosrdije i što bi obeštanaja nam skoro i pravo isplnili da ne budemo posramljeni pred inovernimi jeziki. Pročeje prostite nam! Pisasmo u hitoš. A poslije, ašte Bog izvolit, prostranije budem pisati za svašto i kopije ot svake moje knjige poslat Vašemu sijateljstvu, koje mi pišu moji verni prijatelji i dobrotvori. Tačiju se sve bojim da se nahodimo za ovu riznicu i za ove persone prevareni. Tako slišimo a lijepo ješte ne znajemo dondeže svojima očima ne vidimo budut li raše ili ni.

Danil mitropolit skandarijski i primorski a[v]gu[sta] 29, 1715, u Moskvi. Molju se otpišite nami.

Vladika Danilo Petrović Njegoš

Vladika Danilo Jovanu Puškaru, 10. januara 1717. godine

9.

Jovanu Puškaru
10. I 1717.

Danil Božijeju milostiju mitropolit Skandarije
Pišem samo u dvije riječi našem dragomu i ljubaznomu po
Duhu Svetomu čedu Jovanu Puškaru, o Gospodi Bože,
radovati se.

Po sih kako mi dođoše mnoge tvoje knjige i radili smo da Vi
svaku otpišemo, ali nijesmo imali što dobro, zašto kad smo
došli s puta, sve smo našli smućeno ot *uzličašnje* nove
gospode koji bljehu smutili svu krajinu i svadili i
poklali *hristijane*, a Turcima nijednoga zla ne učinili. A pošto
mi dođosmo s puta, sajedinismo nešto malo *hristijanah* i
sretosmo i zatekosmo pašu u Crmnicu. I obećasmo moje aspre
i medalje da ga živa ufatimo i da ga pošljemo u Mlecijeh. I
neki mu je đavo kaza i špija ter uteče preko Sutormana sa
svom vojskom. I to ni bi u petak kad poblježe, a
mi *vijećasmo* da mu udarimo u ponedjeljnik. I ovo ni sve bi
smeća s mnogo gospode koja se s nepravdom tamo
napravljaju, a nami ovamo ništa ne zafaljuju, nego može bit
da su mu i oni rekli da bježi da se ne broji poštenje naše i sve
naše braće i *vojakah*. Takva ti je ovamo mutnja i *lukavstvo*, a
tamo se drugojačije piše i svaki sebe napra[v]lja. Istinu ti ja
pišem. Kako da mi prije ne dođosmo, sve se ovi hoćaše
između sebe poklat. A i tako je malo prije mojega dohotka
mnogo zla i pokolja bilo koljući *hristijanin hristijanina*, a
Turci stoj s mirom i smej se *hristijanskomu* zlu i pokolju. A
eto i tamo idu nekizi poslani, a nekizi s lažom da pomagaju

druge napra[v]ljat i na sebe što vadit. Zato prepishi ovu knjigu i ponesi je u Senat da ne umije **nitko** ništa sebe prosit nako za siromaš i za svu zemlju uopšte, zašto ovamo imaju druge glave koji mogu s pomoću Božjom mnog[o] nešto učinit. I toliko ti pišemo i avizamo da si za ovo ustalac š njima da ti što ne lukavi i od našijeh i od gospode, zašto je ovamo velika mutnja i rat na crkvu i na zakon. A ne znamo **zapovijedaju** li ovo gospoda mletačka, ali **tko** ot sebe čini. Radite da se crkva u Budvu ogradi i svaka da s mirom poje kako i u ćesara. I pokloni se ot moje strane preuzvišenom gospodinu Nikolo Jerici i preuzvišenomu gospodinu Marinu Mulinu. Samo neka znadu da smo živi.

Tako znaj!

1717, gen[vara?] 10.

U Cetinje, u hitošti na zbor

Adresa: Blagorodnomu gospodinu i ljubaznomu i dragomu mojemu po Duhu Svetomu čedu Jovanu Nikovu Puškaru u Mlecijeh ili će bude, skoro na prešu

Spisak razorenih Nikšićana kojima je vladika Danilo pružio materijalnu pomoć 20. februara 1717. godine

10.

Spisak razorenih Nikšićana kojima je vladika Danilo pružio materijalnu pomoć 20. II 1717.

Nikšići koji se razoriše i ne povrtiše na svoje domove ot rati moskovske.

1717, mjeseca fe[bruara?] 20.

Prvo, Vukota Pavićević, Milutin vojevode Vukašina, Nikola Ivanović, Ćirak Joanov, Drakuo Mirčetin, Joan Rasalić, Vaso

Markov, Miha Jezdimirov, Miloš Andrijašev, Aleksa Prodanović, Andrija Vukašinov, Stanoje Pajov, Luka Lečin, Dragutin Milunov, Raduo Liverović, Ćirak Šćepanović, Joko Vukotin, Joan Vujadinov, Vukašin Ćeranić, DMITAR Šaran, Vujin Damjanov, Vojin Krilović, Mato Joanović, Mato Dragutinov, Vuk Jakšić.

I ja pop Đuro, sin vojevode Vukote Pavićevića, s ovijema više i prije rečenijema Nikšićima uzesmo i primismo u naše ruke iz ruke vladike Danila cekinah trideset i pet, govorim trideset i pet, ot carskoga žalovanja 20, da razdijelimo siromaši razorenoj, a nami starijema pet na deset, a biće potpisano ot popa Đura i ot Milutina vojevode njih rukom.

I ja pop Đuro potpisah svojom rukom.

I [j]a Milutin vo[j]vode Vukašina potpisag svojom rukom.

Gornjepoljac Nikšić Dragutin Petrović madžariju 1; Ćetku Avramovu iz Banjanah i Duki Lučinoj iz Dragovoljić madžarije 2; Grahovo; Stjepanu Popovu madžarijah 10 na sve opaljenike.

Vladika Danilo Petrović, preporuka za Iva i Marka Perova, 6. januara 1723. godine

11.

**Preporuka za Iva i Marka Perova
6. I 1723.**

Danil vladika Cetinjac Božijeju milostiju mitropolit skenderijski i [primorski]
1723, maija 6.

Činim ovu pravu vjeru mojeju rukoju Ivu Perovu i bratu mu Marku kako su vazde bili dobri *hristijani* i dobro i čisto služili

Gospodina Boga i zapovijedi njegove tvorili. A sad ih nađe **napast** ot silnijeh i superbijeh ljudi koji Boga i zapovijedi Božje ne slušaju, nego siromahe nejače napadaju i biju. Ubiše mu zločinci i mitnici bratučeda. Tade i Marko ubi onoga zločinca. I za tu **nevolju** i napast idu u Istriju iskat mjesto za sebe i za nekoliko kuća. Preporučujemo ih vama, svijema **hristijanima** **Crnogorcima** u Peroje, da ih lijepo prifatite i u sve **pomožete** i avizate za svaki poso.

Bilješka o crkvenim dugovima Vladike Danila, 4. juna 1723. godine

12.

Bilješka o crkvenim dugovima

4. VI 1723.

Nota ot svijeh dugovah što mi je **tko** dužan asprom.

Prvo, pop Vučeta Đurov cekinah madžarijah 100; ot toga mi je dao po velje svite i konja. Pop Vučeta, popa Ivana, cekinah madžarijah 100; ot toga mi je dao abe bijele 4, što čine grošah 8 i prebio na baštinu u Dugi do grošah 14 i prebio na Nika Pavličeva grošah 25. Petar, brat mi, madžarijah 50. Vučko Jankov madžarijah 10; ot toga je dao ovna dva. Ivan Đurov madžarije 3. Miloš Perov madžarije 2. Stanoje Nikčev cekina mletačka 4. Radmanović Vučeta cekina 2. Marko Glameza cekina 2. Radan Đurova madžarijah 10. [Ovdje je vladika Sava dodao svojom rukom: *podmiri da je prost i blagosloven*]. Damjan Savić madžarijah 100; ot toga je dao Damjan svite male lakat 10 manje kvarat. Jovo Vulov grošah 12.

Ovo je sve u Njeguše.

[Tekst koji slijedi zaključno sa riječju *libar* 6 precrtan je].

U Mahine knez Luka i brat mu Ivo cekinah 31; Luka je uzeo 6, Ivo ot konjah 8 i u skrit ispod Lastve 13; Ivovica je uzela za žita kupit 4.

To je sve na kuću kneževu. Ot toga su dali vina i rakije grošah 36 i libar 6. Ivo Liješev cekina 4 (ima mu u zaklad medaljica mala). Pop Nikola s braćom cekinah 4. Marko Nikčev grošah 5. Markić cekin 1. Ivo Perov grošah 12; ot toga je dao 100 košinah klaka, a 16 cekin što je na vinograd to je baška. U popa Maloga u Pobore cekina 2. U Marka Ljubiše u Paštojeviće cekina 4. U Nika Mažića groša 4. U Marka Tanovića groša 4. U Marka Pribilovića cekin 1 i libar 18. U Marka Nikova u Budvu, Bečića, grošah 34. U Martina Vulova u Brčeli cekina 2. U Nika Kapurala u Bukovik cekinah 26 (imaju mu u zaklad za te aspre haljine koje je u Mletke kod nas ot principa primio u dar: jedva ove aspre i valjaju, zašto ih je nosio i izmrčio). U Mojaša u Kčevo madžarijah 12; reko je dat za njih dobra konja na službu u manastir; ako li ne da konja, da ih podijeli s braćom za ono klaka što su na crkvu spandžali; još da plate koju ikonu u crkvu. Tako da je prosto a inako da nest prosto. U Savića Vukina na Dobro cekin 1. U Komlena i u Save na Novi cekinah 50. U Rajića Krekuna cekinah 60.

Ovo je sve rukom dato gotove aspre u zajam svakomu bez dobiti, toliko da glavno vrnu ili u naše ruke ili vladike Save s kaluđerima koji dobri budu za crkvu i za crkovno pravilo, zašto su ovo aspre crkovne. Kad bude preša što gradit ali sadit, da se imaju ončas dat i vratit. Inako da nest prosto i blagosloveno, ni va si vek, ni va budućti, zašto ovo nije nikomu prošteno nego u zajam dato na vjeru sa zakletvom.

1723, ijunija 4. upisah

Pravo i čisto neka se zna!

Vladika Danilo Petrović vanrednom providuru Danijelu Renijeru 8. juna 1723. godine

13.

**Vanrednom providuru Danijelu Renijeru
8. VI 1723.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prep..., Mi niže imenovani radi bismo o časti i o koristi gospodskoj pisati i truditi se kako se i trudimo svaki čas, iako nije u svašto sreće i **posluha** ot nepokornijeh ljudi. Videći i čujuć nepravedno i ludo djelo što čine neki ljudi i bespametni Krtoljani, osuđujući i žmakajući tuđe i svoje žene i sestre, što Bog toga ne hoće, a i pravi sud gospodski valja da toga ne hoće, zašto i gospoda nijesu s nebesa slećela, nego su i oni ljudi plteni i imaju žene i sestre. Zato valja **tko** je **spametan** i **tko** ima ženu i sestre i kćeri da se **ustidi** i usrami takvijen riječih koje veliko zlo i mutnju donose tijelu i osuđenje pred Boga duši. Reče Spasitelj Hristos: „Ne sudite da neosuđeni budete“. Rekoše sveti oni i prepodobni oci: „Gospodi dažd mi gledat moja sagrešenija, a ne osuđevat brat mojega“. Sveti prorok Danil ješte mlad bješe ispunjen pravde i Duh Sveti bješe u njega. Zato ustade i izbavi onu pravednu Sosanu ot nepravedne laže onijeh starac koji bljehu nepravedno s[v]jedočili. Hristos Spasitelj ne osudi ni onu istu griješnicu koja bijaše osuđena da se kamenijem pobije, nego prstom pisaše po zemlji, a narodu govoraše: „**Tko** je bez grijeha ta[j] neka kamen metne na nju,,. Tako i za tu ženu ili je griješna ili pravedna, ne tiče to da se s toga ta[j] ljudi narod buni i muti, ni da to cerka. To je predato duhovnomu sudu da svakoga liječi. A kad bi se takve stvari pupliki sudile, to bi se veliko zlo počelo, a veće dospjelo,

zašto bi i mnoge gospode principese po zlu pošle i nepošteno osuđene bile. Svi smo ot ženah rođeni. Valja da se stidimo i čuvamo ot takvijeh nepravednijeh i ludijeh riječih ako ćemo poštiti i čast držati svojijema materam i sestram. Ovo je slovo krupno i čatovno. Može se dobro čatiti i dobro razumjet, ako je i ot slaba arhijereja, ali je pravo pisano. Molimo Vaše gospodstvo neka se ostanu ot one žene i neka se to prestane suditi, a oni **tko** je laja, neka se kastiga. Vaša gospodska pravda zna što je dostojno onakvijem bujakom učiniti.

Danilo vladika Cetinjski

1723, ijuniya 8.

**Vladika Danilo vanrednom providuru Vinčencu Loredanu
2. maja 1725.**

14.

**Vanrednom providuru Vinčencu Loredanu
2. V 1725.**

Presvijetli i preuzvišeni...

Primili smo Vašu presvijetlu knjigu i razumijeli što pišete i zapovijedate. Vaše preuzvišeno gospodstvo, znate dobro, što su djela ijepiskupska i svešteneičaska, i nije potrebe za to mnogo često pisati. A ja sam star, malo sam falio očima: ne vidim ni pisati, ma ste poznali u prva moja pisma kako Vi se obećajem u svaku ljubav ot na[j]veće preše poslužiti i ovo malo krvi ne pošteđeti za priličnu ljubav koja je bez **grijeha i srama** i duše i tijela. Tako i sad potvrđujem, ma vidim da takve preše sad nije, ali se bojim da se brzo primiće ili svoj ovoj krajini ili samo ovomu narodu, a za soldate ne umijemo što rijeći, zašto to naša djela nijesu. Utoliko smo govorili i pisali i učili svakoga kneza i popa, i kaluđera, također

i **svakoga hristijanina**, ako bi vidio de biježi koji soldat da mu ne dadu poč u Turke nego da ga obrate put Italije ili put Delmacije. I tako su mnogi dobri i duševni ljudi učinili, a zli čine što im je drago dokle i njih zlo stigne. Ali je ovo preveliko čudo kako svaki dan soldati biježe, ne znamo ali od gladi ali ot zle pameti. Zato valja mislit **tko** je na[j]veće za to kriv, neka je na njega **grijeh** i **sram**, a ne na ovu krajinu, zašto pak nije daleko turski kufin. Valja na krajinu dobro soldate hranit i plaćat.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju mitropolit skenderijski i [primorski]

1725, maija 2.

Adresa: Sofraproviduru gospodinu Vicencu

Vladika Danilo Petrović protopopu Đuru 17. juna 1725. godine

15.

**Protopopu Đuru
17. VI 1725.**

Protopope Đuro, molio me iguman Georgije, iz Gradištah, da Vi pišem da mu učinite ljubav ot pravice: da skupite Brčeljane koji siju baštine po planini i u Glavoče, zašto mu pritiskaju nekizi Paštrojevići sinovnju baštinu, a Vaši znadu, koji je oru i siju, čija je koja i komu su ujam davali. To mu možete učinit ljubav za pravicu, i zaklet i naučit svakoga da pravo kaže, zašto **tko** baštinu ore i sije i š nje ujam dava, oni čisto zna komu ga je dava, zašto su ovo česte rati ter mnogo **baštine** puste leže.

Danil vladika cetinjski

1725, ijuniya 17.

Adresa: Protopopu Đuru u Brčeli

Vladika Danilo Petrović grofu Gavrilu Ivanoviču
Golovkinu 20. oktobra 1725. godine

16.

**Grofu Gavrilu Ivanoviču Golovkinu
20. X 1725.**

Previsočajši gospodin i gospodar graf Gavril Golovkin,
Mi nižepotpisani, s velikim plačem i s *neprestanima* slzami
pišem i tužno i gorko plačem, kako ne spodobih se celovati
ješte caru živu carskuju svetoju desnicu. Ali paki utešaju se i
raduju se dušeu kogda slišim Vaše visoko i hristoljubivo
gospodstvo u dobromu životu i zdravlju. Tako i previsočajši i
hristoljubivi Senat koji uzdrži časno i slavno svoje
blagočastije i svoje carstvo nepokolebimo. To je i nam i
svjema hristijanima po vasemu svetu slava i pohvala i čast
ašte i straždem po blagočastiju i za službu Vašega Inperija. I
ne plačem stradanija nego se bojim da nas ne zaboravite i ne
ustavite milost carskuju i carsko žalovanje. A poznaćemo sad
hoćemo li primit carskoje žalovanje po gospodinu
arhimandritu Leontiju i hoćete li mu namirit ono sedam sat
zlati, zašto ovamo nema otkud uzet ni kapejke.

Vaš bogomoljac Danil vladika cetinjski,
Božijeju milostiju mitropolit skenderijski i [primorski]

Adresa: Previsočajšemu gospodinu i gospodaru grafu Gavrilu
Golovkinju u presvijetle ruke u Moskvi ili u Peterburh

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu 16.
aprila [1725-1726 (?)]

17.

Vanrednom providuru Gabrijele Boldu
16. IV [1725-1726 (?)]

Preuzvišeni gospodine, gospodine p...,
Mi nižepotpisani, primili smo Vašu presvijetlu knjigu po
Simu Mrkojeviću i nijesmo mogli priđe otpisat, zašto nas
pritisko neki zli kašalj i oganj, i nijesmo se digli iz odra ot
Svetloga četvrtka do danas, a i danas slabo. Ako mi Gospodin
Bog dopusti i uzmogu poć gorje na Cetinje za Svetoga... A
sad ne umijem što nako ljubežljivi pozdrav.

Danil vladika vetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

17... april 16.

Vladika Danilo Ijeru Papiću 21. maja [1725/1726 (?)]

18.

Ijeru Papiću
21. V [1725/1726 (?)]

Preuzvišeni gospodine, gospodine, prepoštovani,
Prostitute ne imah veće knjige, ma se i u ovu malu knjigu
poklanjamo i umiljeno pozdravljamo Vaše preuzvišeno
gospodstvo. I drugo ti pisat i odgovorit ne umijem dokle ne
vidim što će ovi ljudi učinit. Sutra se na ***zbor*** kupe sami
Cetinjani. Toliko smotrite da se u Budvu ne zamućite dokle
Vi knjiga i odgovor dođe ot Cetinjanah. A mi smo moljeni bili
ot Cetinjanah da im pišem onu knjigu ako bih im nji[h]
mo[l]bu primio, no veće nuždu i nevolju, ***zašto im nemaše tko***
ta[j] dan pisat, a mi duhovni ljudi ne možemo mirskijema
ljudma kandžalijeri bit nako umalo kad je nevolja i preša, a

nije nijedno zlo ni pisano. A ja vidim da Vaši biskupi sjede u miru i poštenju, a ne kmetuju, no uče i predikaju. Tako je i nami rečeno ot Boga, a Vami je rečeno i drugoj gospodi da mirite, da kastigate krive, a bez **licemerija**, no **tko** je kriv i **tko** je dužan on se neka muči i troši.

Maija 21.

Adresa: Preuzvišenomu gospodinu gospodinu kavalijeru Ijeru Papiću u Kotor

Vladika Danilo Petrović Njegoš

Cetinjani Ijeru Papiću 22. V [1725-1726 (?)]

19.

**Cetinjani Ijeru Papiću
22. V [1725-1726 (?)]**

Preuzvišeni gospodine, gospodine, prepoštovani,
Mi svi Cetinjani opšte poklanjamo se Vašemu preuzvišenom gospodstvu i davamo Vi na znanje kako primismo vašu presvijetlu knjigu i sve razumijesmo što nama **zapovijedate**. I mi drugo ne umijemo pisat, ni Vaše preuzvišeno gospodstvo trudit ni gospodina sofraprovidura u Budvu, no je to slavni grad svjema ovijema gradovima glava. I tu smo se vazde mirili i kad je preša bila vjerno služili. Tako ćemo i sade doći tu na mir i na zapovijed ot mira i ot službe mirne. Mi valja da se trudimo i Paštrojevići koji smo ljudi, a veće pustošni, a Vaše preuzvišeno gospodstvo i preuzvišeni gospodin sofraprovidur nemo[j]te se poradi nas i poradi Paštrovićah u Budvu trudit i stanke s nami činit i glavit, no je to uglavljeno. Komu je mio mir, neka ide u nedjelju Svetago Duha pred Kotor, zašto mi idemo, ako Bog dopusti, a u Budvu nemamo

nikad sreće ot mira, no i ono što se je kad umirilo nije mirno, no gore mutno. A prikaza ni je arhijerej Danil što ste njemu pisali *i govorite da je njegova ruka pisala, jest zaisto, ma veliko moljen ot nas, a veće ot nužde i ot nevolje, zašto nemamo pisara doma*, a ovo nije njegovo djelo, no da sjedi u poštenju kako i vaši biskupi. Čekamo odgovor po ovomu istomu *knjigonoši*.

Maija 22.

Adresa: Gospodinu kavalijeru Ijeru Papiću

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu 2. februara 1726. godine

20.

**Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu
2. II 1726.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani, Koliko smo pisali i naša slabost Vašemu preuzvišenomu gospodstvu i Vaše preuzvišeno gospodstvo nami, zaisto vidi se da nijednoga dobra ploda ne rađu sve one knjige što se pišu, pošto ne hoće Vaše presvijetlo gospodstvo umirit ove nove svađe, no nahodi **vrag** put okošen s kojijem ove ljudi u pakljene muke vodi, a ta[j] put prokaša licemerna ljubav i pomoć. Mogu reć da pripomaga golemo zlatni i srebrni mač i put kosit i đavolu na volju činit. Zato se ovo ne može umirit. Mi smo sad na golem trud pišući i moleći Vaše presvijetlo gospodstvo da ovo skoro, skoro umirite, ali vidimo da ne hoćete, nego spominjete neke osvete i neko poklanje novo i staro dobročinstvo. A mi čistije i pravije kažemo kako čisto i znamo i os[vj]edočeno je i čuveno po vasemu svijetu, kako su ovi ljudi u ovu krajinu vazda bili i vjerni, i časni, i junačni, i

svakomu gospodaru poslušni i gotovi na službu, i prvi poštenoću ot svega svijeta, koliko *Paštrović* *toliko svi Primorci i Crnogorci i Brđani* i sva ova krajina. Nego su se sad odskoro smjeli i *pozlili*, a sve ot *nestime* i ot globah i nepravedna suda i ot nauke gospodske za osvetu. A nije gospodi rečeno ot Boga da potiču ljude na osvetu, no da ih to uče na mir i na posluh Božiji i gospodski i da ih zovu na sud, pak onade neka vide *tko* je za milost tko li je za izgubljenje, zašto je u gospodsku vlast i život i milost. Zato se jošte molim u ovu treću knjigu da pomirite ovu krajinu bez *licemerija* da se ljuto svi stari ne kajemo ujedno dokad preša bude. Zaista je rečeno ot Boga Gospodi ma čijim strahom zle ljudi nakazivat, ma ne *licemerijem* sudit, no pravedno siroti i vlastelinu, bratu i prišalcu, a svi smo bratija po svetomu kršteniju. Drugu [knjigu] već ne pišem, zašto umorih i sebe i kandžalijera Vašega.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1726, fer[vara?] 2.

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijele Boldu 16. februara 1726. godine

21.

**Vanrednom providuru Gabrijele Boldu
16. II 1726.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani
Mi nižeimenovani dajemo na znanje Vašemu preuzvišenomu gospodstvu kako je došo u vizitu u ove strane Sveti i blaženejši gospodin patrijarh pećski po starozakonomu običaju, a najveće po zakonu Božiju, da ispuni zapovedi

Božije i oduži svoj dug kojim je poručen i predat ot
Gospodina Boga. Vaše preuzvišeno gospodstvo dobro znate
što su duhovne svete vlasti i trud arhipastirski i nije potrebe da
mnogo pišem Vašemu preuzvišenomu gospodstvu. Utoliko
neka znate kako smo se mi molili Njegovu blaženstvu da se
sam ne trudi **proz** ovu krševitu zemlju su toliko teškijeh
konjah i ljudih. I tako se ja na našu molbu preklonio i ustavio
se je u Brda i u Zetu, a posla je u ove strane vamesto sebe
gospodina kolfsiskoga mitropolita Jefrema.

Za polužit Vašemu preuzvišenomu gospodstvu.
1726, F[ervara?] 16.

Danil vladika cetinjski

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Gabrilu Boldu.

Vladika Danilo Petrović Ijeru Papiću 12. juna 1726.

22.

**Ijeru Papiću
12. VI 1726.**

Preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani,
Primismo vašu presvijetlu knjigu poradi Cetinjanah i š njima
zborismo na svaki način, i, eto, idu ka Vašemu preuzvišenomu
gospodstvu. Može bit da će Ve poslužiti bolje nego koji drugi,
ma se mole da je i njima što bolje ot gospode, a najveće da im
je tvrda vjera da im taca ne uzdržite preko roka i da im pridate
što više tacu hrane, zašto je mnogo priče bilo ot naroda ovamo
za u konat hrane tacu. Čini im se malo litra h[lj]eba i pet
dinar. Zato smo mnogo muke imali ovamo govoreći s
narodom.

Danil vladika cetinjski

1726, ijuniya 12.

Adresa: Preuzvišenomu gospodinu gospodinu kavalijeru Ijeru Papiću u gospodske ruke

Ostavite komentar

Objavljeno u Uncategorized

Objavljeno od strane: ===== | januar 2, 2009

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu, oktobar 1726. godine

23.

**Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu
Oktobar, 1726.**

Ne mogu pisat ni na koga **klevetu** ni obličeniye, pastir bo jesam, a ne šapatnik, ma će one zle svoja zla djela obličiti i u zla pognat. Dava se samo na znanje Vašemu preuzvišenomu gospodstvu kako se neki ludo zaminaše i ludo i nepravedno pisaše u gospode na prave čitave dva Bjelice koji su sad pravi u galiju. I stoga se sve ovo zamuti i proliše se tolike pravedne krvi. A oni lašci koji lažavu pišu, u bunacu počivaju do suda Hristova, a nami i Vašemu preuzvišenomu gospodstvu dosta muke i truda davaju za ugasi i umirit ovo zlo, ma je ovo sad i veće, zašto je suproč zakona. Zato je pravo da se ovo ugasi bez odmaka i razmišljenija.

Adresa: Gabrilu sofraproviduru

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu, 4.
maja 1727. godine

24.

**Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu
4. V 1727.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodin gospodin i gospodar,
Mi nižepotpisani službom i ljubavlju koju smo vazde nanosili
Vašemu presvjetlomu gospodstvu davamo Vi na znanje kako
mi jučer dođe jedan moj prijatelj, ter mi reče da se kupi tursko
kanpo i vojska silana na Ovče polje, a to je blizu Skoplja.
Vaše preuzvišeno gospodstvo za svašto bolje znate i bolje
čujete, ma znate da je to blizu nas i blizu Krfa, a Turčin je
vazde ne[v]ljeran. I tako se govori da je vezir stari posječen, a
car stari promijenjen. Ovo koliko čujem, toliko pišem i služim
Vašemu preuzvišenomu gospodstvu, a već mislite što je
turska nevljera kako iz **prijevarke** i Moriju uze. Ne pomože
ništa ni bailo ni glasovi iz Carigrada, a siromah neki biskup
pravo i onda pisaše, nego mu ne vjerovahu.

Danil, vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1727, maija 4.

Adresa: Presvjetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu
Gabrilu Boldu sofraproviduru u Kotor ili u Novi, na prešu što
se najbrže može

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu, 5.
maja 1727. godine

25.

Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu 5. V 1727.

Presvijetli i preuzvišeni gospodin gospodin i gospodar,
Mi nižepotpisani ne umijući pisat latinski, zato ne možemo bit siguri ot moje slabosti svaku rabotu dat na znanje Vašemu preuzvišenomu gospodstvu, ma ja znam da smo sigurni ot Vaše prevedre mudrosti i prevedre pravde i ljubavi koju nanosiš ovomu puku i nami. Zato se molim vašemu preuzvišenomu gospodstvu da ne imate srdžbe što vi nijesmo avizali prije nego smo u Mletke pisali za ove plate koje se sve naopako jedu i dijele i koji svrh njih čine false prokure i false ricevude. Ja ne bih ništa ni u Mletke pisao ot svoje volje za koju moju korist ni z[a] ijest, ma pišem za vjeru i vjernost koju nanosim prevedroj gospodi mletačkoj, pak sam moljen i **silovan** ot jadnoga **puka**, koji krv prolijeva, a za te plate ništa ne zna, nego je š njih **smućena** i poklata sva krajina. Zato molimo vaše preuzvišeno gospodstvo spravi mi Pava Kneževa s ljubavlju i milošću u Mletke i na Gospodina preuzvišenoga providur-zenerala kako ljevše zna Vaša prevedra mudrost. Zašto smo mi biskupi koji svakoga podnosimo i trpimo, ma se za ovo trpljet ne može, zašto su ovo teške i pretanke stvari gospodske. Molićemo Gospodina Boga da nami ne pošlje samrt dokle ne vidimo Vaše preuzvišeno gospodstvo za zenerala U Dalmaciju ali u Levantu, da Ve dođemo poslužit kako žudi moje srce, pak molimo Vaše preuzvišeno gospodstvo ne propušti nikoga ot Njegušah s Bućom u Mletke.

Ovo ti se piše po pravoj istini, a ja nikomu zla ne hoću, Bog zna, ma hoću pravicu siromasima koji krv prolivaju.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1727, maija 5.

Adresa: Presvjetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu Gabrilu Boldu sofraproviduru u Novi ali će se nađe, u presvjetle ruke

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu,
30. maja 1727. godine

26.

Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu
30. V 1727.

Presvjetli i preuzvišeni gospodine... i gospodine prepoštovani,

Mi nižepotpisani s poniženijem poklonjenijem vele drago pozdravljamo Vaše presvjetlo gospodstvo i molimo se da primite s ljubavlju ovi poniženi list i da se ne nađete rasršeni poradi će nijesmo ubrzo odgovorili na Vašu presvjetlu [knjigu] koju ste nami pisali **za one zapovijedi ot Senata poradi ovoga puka i poradi platah koje im je dao prevedri Senat za njih vjernu službu i krvoprolitije**. Zato je razumjelo Vaše presvjetlo i preuzvišeno gospodstvo u našu prvu [knjigu] kako nas tu ne tiče što jesti ni što uzimati, ma nas tiče plač i tužba ovoga **puka** koji je s tjeħ **platah** u veliku mutnju i u mrzost. I zato sam moljen ot njih za dodijevat Vi, a ne samo Vašem preuzvišenomu gospodstvu nego i prevedromu Senatu da se ova rabota očisti. I neka uprav idu razdijeljene ove plate ili neka stoje pri prevedromu Senatu. I za ovo odmicanje da nije ni dan ni čas, zašto ja trpljet ne mogu ovi trud, isuviše trošak i razur svojemu uboštvu, i svojemu monastiru, zašto znate što su krajični ljudi i kako se hoće držat u tri, u četiri načina ot ljubavi i ot pravde, ot časti i gozbe, i na spenze i darove, i voljnost i slobodu ot svake dacije. I zaisto

veće to gledaju krajični junaci nego *tisuću* predikah. Zna moj slabi dom i moje uboštvo koje trošim dočekivajući i gosteći krajične ljude za ljubav prevedroga principa da se drže u vjeru i vjernost. Ma vidim čudo golemo da je nama najmanje zafaljeno i vjerovano, ma je vjerovanije onijema koji umiju mamit i jesti principovo blago i pomagat svoje kuće, a moju *razurat* i vas ovi *puk* izgubit i poklat. I zaista je ovomu puku nepravda velika, a nami muka i trošak velik s tijeh istijeh platah, ma zaisto vidimo sami da su nam za ovo sve krivi nekizi ot ove krajine i ot ovijeh gradovah. A gospoda bi mletačka učinila pravdu čistu i poznavala svačiju vjeru i vjernost, nego sve ovo smetaju false knjige koje se pišu u zenerala i u Senat. Sada sve osta[v]ljamo za Vaše preuzvišeno gospodstvo da se ovo *izbistri* za Vašu slavu i falu večnuju. I ostajem i biću vazde na službu Vašega preuzvišenoga gospodstva.

Danil vladika cetinjski

1727, maija 30.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Gabrilu Boldu u presvijetle ruke u Kotor ili u Novi

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu,
30. maja 1727. godine

27.

**Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu
30. V 1727.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodin i gospodar,
Ove dvije riječi ma u dugu ljubav preuzvišenomu bratu

Vašemu gospodinu gospodinu kapetanu ot kulfa, vele dragi i ljubežljivi pozdrav i prijateljsku službu koju smo mu obećali *vazda prikaževat*. Ako smo i slabi i stari, neka nas ne štede ot službe njegova preuzvišena gospodstva, nego neka nam piše njegovo ime i zapovijed da umijem vazda pisat i služit njegovu preuzvišenomu gospodstvu.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1727, maija 30.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu
sofraproviduru gospodinu gospodinu Gabrijelu Boldu u
presvijetle ruke

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu,
18. juna 1727. godine

28.

**Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu
18. VI 1727.**

Preuzvišeni gospodin i *gospodar*,
Mučno mi je začesto *dodijevat* Vašemu presvijetlomu
gospodstvu, zašto znamo da mi dohodi do obraza moga
stidno, ma su manje ne mogu učinit, zašto mi dodijaše suze
pravijeh hristijana koji su *napastvovani* i nasilovani, i izagnati
ot onijeh koji ne poznaju Boga, ni slušaju suda, ni se boje
straha gospodskoga. Ne mogu udugo za sve nevolje Iva
Perova i njegova brata Marka pisat, zašto smo bili dali na
znanje onda u Budvu Vašemu presvijetlomu gospodstvu. Zato
i sad molimo i poklanjamo se s ovom našom poniženom
[knjigom] i preporučujem Vi ove dva brata da ih pomožete i

uzdržite krepošću ot Vaše prevedre pravde, zašto su to dobri hristijani doisto, nego im nije mira ot zlijeħ koji su ih kćeli ubit na vrata straže ot grada Budve.

I ostajem zavazda na službu Vašega presvijetloga gospodstva

Danil vladika cetinjski

1727, ijunija 18.

Adresa: Preuzvišenomu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Gabrilu Boldu u presvijetle ruke

Vladika Danilo Petrović Njegoš

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu,
10. jula 1727. godine

29.

Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu
10. VII 1727.

Presvijetli gospodine gospodine prepoštovani
Ako je vaša ljubovna volja, ne propušta[j]te nikoga Njeguša s kavalijerom u Mletke da ne bude gora mutnja nego dosad. Nego ovo neka se sprešno opravi i pošlje u Mletke. Nijesmo mogli u prvinu s Vašijem preuzvišenijem gospodstvom za ovo ništa **zborit**, ma sad hoćemo poznat svu ljubav i pravdu i prijateljstvo ot čiste pravde Vašega preuzvišenoga gospodstva za ovi jadni i tužni **puk**.

I već ja drugo ne pišem nego ću čekati odgovor ot Vašega preuzvišenoga gospodstva.

Vladika Danilo vanrednom providuru Gabrijelu Boldu,
10. jula 1727. godine

**Vanrednom providuru Gabrijelu Boldu
10. VII 1727.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodin i gospodar,
Mi nižeimenovani primili smo Vašu **premudru** knjigu
i **premudru zapovijed** i radićemo koliko najbolje uzmožemo
kako je Bogu mило i kako je Vašem preuzvišenomu
gospodstvu za čast i slavu, ma je viđeno i vjerovato koji je
trud i muka po svemu svijetu vladalcima koji vladaju pukom,
koliko s[vj]etovnim toliko i duhovnim, pomeždu zli i
nepokorni narod. Mnogi je trud i mnoga muka, ali se tomu
nije čudit. Ispunjavu se pisanija koja nas uče da su ovo zla
posljednja vremena i posljednji nepokorni i
umom **rastljени** narod koji ne opslužuju Božije zapovijedi,
također ni gospodske. Ali, hvaleći Gospodina Boga, neće imat
za ovo ni uzroka ni Vaše preuzvišeno gospodstvo ni naša
slabost pred Gospodina Boga, također ni pred gospodom
mletačkom, zašto mi činimo veće nego i možemo. I vaše je
preuzvišeno gospodstvo mnogo mira i sloge dosad učinilo,
koliko nije nijedan drugi mogo toliko učinit. A sad se je nešto
počelo mutit, ali će se radit eda se i ovo ugasi, ma pak ako se i
ne ugasi, neće ni zato bit uzrok na Vaše preuzvišeno
gospodstvo ni pak na nas, nego će bit uzrok na one koji ne
slušaju i ne **tvore** ono što je Bogu mило i ugodno i ono što je za
čast gospodsku. Mi smo **vareni** i **pečeni** ot truda u
muke **pomeždu** ovi narod, zašto nemamo što dijelit, nego su
svi naši po duhovnoj vlasti, a pak su svi i Vašega
preuzvišenoga gospodstva po s[vj]etovnoj gospodskoj vlasti.
Valja ih jednako karat. Zlo su učinili onizi koji su ranili
onoliko ljudi pred grad Budvu por oruž[j]e principovo, a
budući ovizi dognali sir i drugu robu da se pomaga mjesto
principovo, a za ovoga što su u goru ubili manje je žalosti, a i

to je dosta zlje i ružno preko vjere i preko gospodske zapovijedi. I ja se veće mučan nahodim poradi vašega preuzvišenoga gospodstva nego **poradi** mojega truda i muke, ali ćemo radit o časti i poštenju Vašega preuzvišenoga gospodstva koliko najbolje uzmožemo.

Na službu Vašega preuzvišenoga gospodstva

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1727, ijulija 10.

I molim Vaše preuzvišeno gospodstvo upišite ni ime Vašega preuzvišenoga brata, kapetana ot kulfa, da mu se umijem poklonit i poslužit. I mučno mi je iskat da mi darujete 20 litar praha za mene u kamenje.

Vladika Danilo Petrović vanrednom providuru Antoniju Bembu, 3. oktobra 1727. godine

31.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
3. X 1727.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine moj predragi, Mi nižeimenovani primili smo jutros knjigu Vašega presvijetloga i preuzvišenoga gospodstva na treći oktobra, na dan Svetago sveštenomučenika Dionisija Areopagita i razumjesmo svaku zapovijed Vašega presvijetloga i preuzvišenoga gospodstva i radićemo svojijem srcem i svojijem životom, opslužit koliko najbolje uzmožemo. Iako sam star i hrom, radi ću siti dolje u Primorje na 12. oktobra; pride ne mogu nikako ot svoje jedne velike preše i u ovi isti dan kad mi dođe Vaša presvijetla knjiga i zapovijed, oni ča[s]

smo dozvali Cetinjane i Bjelice i knjigu smo im čatili, i svaku Vašu gospodsku zapovijed skazali, i mnogo ih učili i karali da poslušaju prvo Božije zapovijedi pak i gospodske. I oni se obećaju da će doć i poklonit se Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu, nego odgovaraju mene da im je neko skazao da su uljegli nekoliko Paštrović u goru, na klance da ih čekaju i koga ubiju priđe nego se mir i kmetovi postave. I ja ne znam može li bit ovo istina ili im je prijatelj pravo **skazao ili ljut zlotvor** slagao da ih smuti da na mir ne idu, teke viđu da su s toga glasa svi smućeni i pošli su svi oko stoke za čuvat da im čobane ne pobiju. Mi smo na čudo i na velike muke među dvije parte, zašto su obje kičeljive i nepokorne i ne gledaju na duševno spasenije nego gledaju malovremenuju tjelesnu slavu koja će ih sve u pakljene muke stopit. Pisao sam presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu zeneralu da vas ovi naš trud, a i gospodski, u nikakvu polzu, sireč u nikakvu zadužbinu ide. I paki sam pisao njegovu uzvišenju da ću ruke omit ot ove smutnje i poći sjedēt u manastir i Boga molit za svoju dušu i za svoje grehi, **a ovo neka mire serdari i guvernaduri s gospodinom kavalijerom. Ja sam dosta trošio zaludu svoje uboštvō. Neka se taknu i oni u ono što su Senatu dosad izmamili i zaludu izjeli.** Ovo ću im u oči reći, a ja ću se za ljubav Vašega presvijetloga gospodstva još ovu jesen potruditi, pak ću sjedēt i ruke umit ot ove službe.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1727, oktobra 3.

Ovo ukratko pobaška pišem Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu dobre mi stimaj i dobro drži glavare ot Grblja. Ako ovo oni ne smire, drugi neće, vjerujte

mi, zašto to toliko imamo ljudi koji su vjerni i poslušni i koji se ljudski drže i ljudski razumiju, a naše **Crnogorce** i naše Paštroviće ne bi sveti Joan Zlatousti u pravu regulu obrnuo. Bog im pamet prosvijetlio i grehi oprostio. Isuviše svega ovoga mojega slaboga pisma prikazaćete svu istinu prevedromu Senatu da je sve istina što je pisato i poslato po Pavu Kneževu, a druzi koji pišu ništa nije istina, no lažu, no lažu i narod su s tih lažah **smutili** i poklali.

1727, oktobra 3.

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu 9. oktobra 1727.

32.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
9. X 1727.**

Presvjetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani, Mi nižepotpisani poklanjamo se ovom našom poniženom [knjigom], ma ne mogu da ne rečem kako je pravo. Čudim se i za čudo veliko jest kako je prošlo toliko setemanah kako je došlo vaše presvjetlo i preuzvišeno gospodstvo u Kotor, i mi nijesmo imali glasa ni aviza ot Vašega preuzvišenoga gospodstva da umijemo poslužiti, a ne kako da se držimo na visoko, to naše djelo nije, nego je to djelo onoga koji ne tvori i ne sluša zapovijedi Hristove. A ne čine dobro ni onizi koji nove običaje meću u ovu krajinu koje svako zlo donose svemu ovome **puku** i svoj krajini, čin[e] konat da je sva Crna Gora i sva ova krajina vojska i soldati su sve principovi; ako li nije ovo istina, zašto su im dukalu i plate dali i daju im i danas? Zato je bolje da im se bolja **stima** i prijateljstvo nanosi. Pisali smo gospodinu kavalijeru Bući za pašu i za njegovu vojsku, također i za **pravoslavne hristijane** i za njih nevolju i napast

koja je na njih došla bez suda, nego po lukavstvu i nagovoru zlijeh ljudi koji rade svu ovu krajinu smutit i razurit. **A Crnogorci se ne drže na silu ni u zlu pamet, nego stoje, siromasi, svrh sebe i brane dušu i vjeru**, i kume i mole da dadu što su dužni, ma je ovden nečije maslo koje im se ne da umirit. Gospodin je Bog pravdivi sudac da ako upane u onu jamu oni tko je kopa za njih siromahe. Paša je gospodar, ma se je poveo po nečijeh riječim i nepravednomu s[vj]etovanju, **a mile su mu i aspre, ali ih u Crnu Goru, ni u ovu krajinu, nije će uzet, vjerujte mi**. Zato nije dobro ovi puk izdavat, nego im pomudro ruku pomoći dat, **zašto su ovo nepokolebimi i ognjaniti soldati principovi**.

Na službu vašega preuzvišenoga gospodstva

Danil vladika cetinjski božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1727, oktobra 9.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu
sofraproviduru Antoniju Bembu u presvijetle ruke u Kotor

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu
12. novembra 1727.

33.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
12. XI 1727.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine gospodine pregrljeni,
Ne umijući drugo pisat nego se samo **poklonit** s ovom našom
poniženom [knjigom] Vašemu preuzvišenomu gospodstvu,
kako i s onom prvom našom poniženom [knjigom] na koju
smo imali odgovor ot Vašega preuzvišenoga gospodstva. I

jesmo mučeni i trudni ot mnoge smutnje i ognja među koji gorimo u ovu krajinu, ma pak veće smo mučeni ot naše bolesti nožne, gnjijući moje noge ot truda i zla koje sam zlo dobio u moju mladost trpeći studove i mraze, trpeći stojanje na vasenoštna bdenija, moleći se Gospodinu Bogu za ovi strptivi i bezumni narod, *trpeći uzi, okovi željeza, tamnice, košnicu* – kako i apostol Pavel za crkov i vjeru – trpeći razorenija i razgrabljenija crkovnago, a sve za službu gospodsku, kako je po svemu svijetu čuveno, a ovden nekimi zlotvormi nevjerovano, nego na lažu obraćeno. Ako se može lukavstvo i jad unutra skrit koji drže lukavi i zli i prokleti človeci, a naša se bolest i trud javno i očito vidi, imajući i čateći sveta pisma koja nas uče da imamo sve istino ufanje po grčaski upovanije na milost Spasitelja Boga da će bit primljeni naši trudi i bolesti pred Spasiteljem Bogom, uzdajući se i u Vašu preveliku mudrost da ćete vjerovat našoj nemošti. Bili smo se spuštili dolje u Grbalj i pristupili blizu Vašega preuzvišenoga gospodstva da se dođemo poklonit Vašemu preuzvišenomu gospodstvu. Utoliko nas *smutiše* neki nerazumni koji su došli bezumno u Kotor, a ne avizali naprijed Vaše preuzvišeno gospodstvo ni gospodina kavalijera, a ni našu slabost, a ni Paštroviće, a ni Cetinjane. Ovo ili đavo muti ili nečija prepamet ili sasma bespamet. Ja se nahodim teško mučan, jer sam hrom; ne mogu po gorah ni plješi, ni na konja hodit, a ne bih se lijenio, Bog zna, za umirit krajinu, ne bih gleda lastoću, ne bih gleda visokost i gospodstvi, nego bih apostolski i pješice hodio, i učio i mirio, nego kako pride više rekoh, pristigoše nas trudi i bolesti. Ne možemo se nakaniti uru hoda poći, a knjige bez človeka slabo slušaju. Zato smo pisali i gospodinu kavalijeru Bući, neka se nađu dva človeka neka rade poč i sastavit ove ljudi na rok urečeni da ne traju i ne troše po dvije, po tri setemane, zašto je malo spenze u ovijeh ljudi. Slabost moja mnogo slabo diše, a Vaša će prevelika

mudrost sve dostić i umirit, i ja ću hrom poslužiti Vaše
preuzvišeno gospodstvo koliko najbolje uzmogu, ma srcem i
ljubavlju, a na noge stojati ne mogu ni črtu ot ure, vjerujte mi.

1727, nojemra 12.

Danil vladika

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu
19. novembra 1727.

34.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
19. XI 1727.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine pregrljeni,
Ne mogu drugo nego opslužiti Vašega presvijetloga i
preuzvišenoga gospodstva zapovijedi i doći se pokloniti ako
Gospodin Bog dopusti našoj slabosti samo jedne dure zdravlja
ot moje teške nožne bolijesti oblakšati samo tu do Kotora,
samo za ispunit ljubav i službu koju smo dužni prikazati
Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu. Došli su
Cetinjani ovden. Daćemo na znanje Brajićima. Daćemo na
znanje Paštrojevićima. Neka svi u srijedu tu budu rano, rano
zašto je trudno čekati jednoga po jednoga. Čine se **spenze**, a ne
opra[v]lja se dobro ništa. Mene je na[j]mučnije za moju
slabost što ne mogu služiti kako bi se kćelo i kako je **dostojno**.

1727, nojemra 19.

Danil vladika na službu

Vašega presvijetloga i preuzvišenoga gospodstva

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu
sofraproviduru Antoniju Bembu u presvijetle ruke u Kotor

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
[1727-1729 (?)]

35.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
[1727-1729 (?)]

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi,
Gleda[j]te eda se sva krajina jedanak umiri. Tako i Crmnica
žudi i Riječka nahija. A oni koji ispovijesti ne ištu i pokoru ne
traže, valja ih inako liječit i molit, eda se obrate **kadgod** na
pravi put. Ako li ne ushoće, Vaše će presvijetlo i preuzvišeno
gospodstvo za njih mislit. *To je Vaš sud.*

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju
Bembu, [1727-1729(?)]

36.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
[1727-1729(?)]

Preuzvišeni gospodin gospodar sofraprovidur,
Primi i ovi mali list u koji vi davam na znanje što mi je sva
Crmnica govorila kako i ona žudi da se umiri i da dođe na ovu
istu uglavu i **skup**. A pisala je i gospodinu kavalijeru za sve,
ma i naša slabost govori da bi dobro sve ovo ujedno stisnut i
umirit, *zašto kad mala iskra ognja ostane u potaji*
neugašena, može se ot nje i velik oganj uždit, a vljetra je
vraž[j]lega dosta koji puha i raždije svaki dan.

Vladika Danilo Mainjanima, Poborima i Brajićima [1727-1729 (?)]

37.

Mahinjanima, Poborima i Brajićima [1727-1729 (?)]

U Mahine i u Pobore, i u Brajiće, braća ve zovu na pomoć da ste sutra prežde zore u Riječku nahiju svaki **brčnik** laki da se **pomožete** branit ot **napasti**, a tu careve zapovijedi ne kažuju, nego se pare ištu silom.

Adresa: U Mahine i u Pobore, i u Brajiće na prešu

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu, Mahine, 1. januara 1728. godine

38.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu Mahine, 1. I 1728.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine premilostivi, Mi nižeimenovani koji jesmo i bićemo vazde na službu Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu davamo Vi na znanje kako smo primili Vaše presvijetle knjige i presvijetle i premudre zapovijedi koje donose svako dobro svoj ovoj krajini, ma ako razumiju slušat i tvorit što im se govori za njih dobro. Sad se ja poklanjam, a i vazde Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu i davam Vi na znanje kako smo došli jučer u nedjelju ovden dolje u Mahine *veoma trudno* i mučno ot [h]romoće nožne. Hvaleći gospodina Boga, u drugo smo usve zdravi, ma u noge sasma slabi. *Tri konaka smo činili ot Crmnice do Mahinah, a to su četiri ure usve hoda u moje mlado doba*, ma veliku slavu i

hvalu valja dat Gospodinu Bogu koji nas miluje ovijem kastiganjem, zašto tako govori Sveto Pismo apostolsko: „Koga Bog miluje, toga i nakazuje“. Pisali smo Cetinjanima sve Vaše zapovijedi i naše pastirske nauke, a već ne znam hoće li ih poslušat. Čekaćemo ot njih odgovor i pisaćemo sve Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu.

Na službu Vašega presvijetloga i preuzvišenoga gospodstva

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju mitropolit skenderijski i [primorski]

1728. gen[vara?] 1.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu i gospodaru gospodinu Antoniju Bembu u presvijetle ruke u Kotor

Vladika Danilo Petrović Njegoš

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu, 7. januara 1728. godine

39.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
Mahine, 7. I 1728.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodin i gospodar sofraprovidur, Mi nižeimenovani s ovizijem listom poniženijem i s mojijem slabijem životom poklanjamo se i služimo Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu. I nećemo *pomanjkat* koliko najbolje uzmožemo, nego se bojim ot mojega slaba života, jer neću moći *koliko mi srce žudi*, zašto ako je drugo tijelo i zdravo, ali nije koristi dobre, pošto su noge istruhle i izbišale, zašto one nose sve tijelo *i u ovu*

kršnu zemlju one na[jj]veće služe, a bež njih je sve zaludu teke da zaludu h[lj]eb jedimo. Mučićemo se i pisat ovako sjedeći eda se što stisne i umiri. Sad je Cetinjanima fešta, đusto danas na 7. gen[vara?], ma su rekli doć na 14 gen[vara?] ovden u Mahine da se sastanu i dogovore s Paštrojevićima u koji će dan kmetove stavit da se ne varaju i ako što dobro uglave, ja ću ončas pisat Vašemu preuzvišenomu gospodstvu. Utoliko molimo Vaše preuzvišeno gospodstvo pošaljite tu knjigu gospodinu zeneralu u Delmaciju i drugu takvu latinski čisto. I ostajem i biću vazde na službu Vašega preuzvišenoga gospodstva.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1728, gen[vara?] 7.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Bembu u
presvijetle ruke u Kotor

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
Mahine [?], 20. IV 1728. godine

40.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
Mahine [?], 20. IV 1728.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine gospodine pregrljeni,
Naša je slabost veoma slaba i nejaka ot patimenat koje nosi
moje slabo tijelo ot polovine života. Dolje noge sve *iztruhle* i
izbišale, ma valja da se čine silom za veliku prešu ot Božije
službe zdrave, ma i za ispunit onu službu za Vaše gospodsko
poštenje i za učinit dug platit što smo dužni prediku učinit

onomu puku maloumnomu. Poći ćemo sutra gorje na Cetinje i na Njeguše i što god budemo opraviti, pisaćemo Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu. Ovo mi je Marko Rafailović donio ovu Vašu presvijetlu knjigu. Poklanjam se i zahvaljam Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu za Jova Jazbaca kojega ste puštili. Činim se i obećajući se služiti Vašemu gospodskomu poštenju koliko najbolje uzmogu, videći da činite **sirotam** pravi sud.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1728, aprila 20.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu
sofraproviduru gospodinu Antoniju Bembu u presvijetle ruke
u Novi ili će se nađe

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
Mahine [?] 1. maja 1728. godine

41.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
Mahine [?], 1. V 1728.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani,
Mi nižepotpisani koliko možemo nigda se ne **lijenimo** nego
služimo Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu.
A sad Vi davamo na znanje kako smo imali jednu knjigu ot
jednoga moga prijatelja kako je došo ferman ot cara da idu
paše i spahije pod novi grad Hotin i na kufin tatarski
moskovski. Drugo Vi davam na znanje ka[d] smo bili **gorje** na
Cetinje i **karali** i učili one nedobre, a i neke dobri ljudi, da
sjede s mirom i da se drže sa svakijem u ljubav; i tako su se

obećali da će držat vjeru do Trojičina dnevi, a tade potvrdit i dalje, i misle se sastanut s Paštrojevićima da utvrde i uglave **stanoviti** i tvrdi mir i vjeru. Tako su rekli i tako **žude**. Zato molimo Vaše presvijetlo i preuzvišeno gospodstvo da pišete i Paštrojevićima i da im ne branite doći na sastanak, zašto đegode ih naša slabost sastavi, to je sve Vaša slava i Vaša zapovijed i ne bih rad dodijevat Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu ma inako ne mogu, nego mi goruće srce igra i želi i prosi mirnu krajinu gledat, ne samo ove ot naše eparhije, ma i one ot Risna koji su vazda brzi pisat nepravdu, kako i neki naši susjedi Budljani za svakijem pišu nepravdu i ne umiju življjet s konšijama. Molim vaše presvijetlo i preuzvišeno gospodstvo nemo[j]te ništa vljerovat što Rišnjani pišu i zlje govore za onezijem guvernadurom Tusovićem. Ono je vrlo dobar človek, a i Budljanima piši neka se lijepo drže, s konšijama, zašto neka Bog zna, mi im dobra hoćemo koliko da su ni ista braća; a braća i jesmo svi po svetomu kršteniju, ma onizi koji su zli niti poznaju zapovjedi Božije ni sveto krštenije, nego deru siromahe. Ne smije se jedne **uklije** ali jednoga skobalja s mirom prodat u oni grad. Tako im i učini tkogođ i njima štetu, pak krive i navaljuju na Mahine, a jadni su Mahine na čudo i svoje braneći i mnogo omraze imaju sa svom gornjom krajinom poradi ovoga grada i poradi ove intrade, braneći je, pak dočekivaju s dobra učina sramotu. Ništa ne valja Rišnjanima i Budljanima vljerovat što pišu i što ljudi prave oklevetaju.

Na [slu]žbu Vašega preuzvišenoga gospodstva
1728, maija 1.

Danil, vladika cetinjski

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu sofraproviduru
gospodinu Antoniju Bembu u Kotor, na pre[šu]

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
30. jula 1728. godine

42.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
30. VII 1728.

Presvjetli i preuzvišeni gospodine, gospodine i gospodaru predragi,

Prvo po **zapovijedi** Spasitelja Hrista, **pak** i po zapovijedi Vašega preuzvišenoga gospodstva potrudili smo se sist dolje u Primorje i sastavili smo Cetinjane i Paštrojeviće u našu crkvu i poučili smo ih ot svetago Ijevangelija o ljubovi i o miru i iznijeli smo im svetoje Ijevangelije i celivali su obraz Spasitelja Hrista i zakleli se obije parte da će držat tvrdu vjeru do Tomina dnevi, a mir i kmetstvo o Krstovu dnevi za koji će Vi može bit pisat i vojevoda Marko Rafailović.

I ostajem i biću na službu Vašega presvjetloga i preuzvišenoga gospodstva.

1728, ijulija 30.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju mitropolit skenderijski i [primorski]

Adresa: Presvjetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvjetle ruke u Novi

Vladika Danilo vojvodi Marku Andrinu iz Bečića, 30.
oktobra 1728. godine

43.

Vojvodi Marku Andrinu iz Bečića
30. X 1728.

Gospodine prepoštovani,
Mi smo vazda mučni veće poradi sudah i zbora Vašega a navlaštito poradi Vas i Vašega truda, nego poradi mene i mojega truda. Ja sam dosta i živ bio među ovi zli i nepokorni narod. I odavno bi krepa ot **jazve**, nego se razgovaram i gledam u prve stare istorije da su i gora zla bila i gore mutnje. Nego, moji drazi hristijani, potrpite svjema opšte, zašto smo pisali trišti knjige po svoj krajini. Jošt nijesmo imali odgovora. A za žitak Jova Androva što su mi suđe i zbor pisao, ja Jova Androva držim u moje srce kako svoju dušu, ma se nije dobro on ponio što se je suproč crkve i suproč vladike **inadio**. Crkva i vladika nije nikoga svadila ni plijenila, nako izliječila, ma ćemo mi i to prostit i pretrpljet, a Cetinjani se kunu i forcaju da tu stoku uzeli nijesu, a pisali smo knjige i u Bjelice. Jošt do 10 dni pisaću Vi.

1728, ok[tobra?] 30.

Adresa: Gospodinu vojevodi Marku Andrinu u Bečiće.

Vladika Danilo Petrović Njegoš sudama u Paštrovićima, 4. septembra 1728. godine

44.

Sudama u Paštrovićima
4. IX 1728.

Prepoštovani suđe i vas poštovani zbore,
Primate ovi mali list u veliku stimu i u pravu ljubav koju vazda držimo svrh vas i nemo[j]te se **jazvit** zašto je namalo knjige. Ovo je sve iz **preše** za priđe avizat ve, a ot velike

muke koju podnosim među ovi prokleti i *bezrazumni* narod koji ne hoće izabrat što je bolje za njih spasenije ot duše. **Dohodiše** ovden danas Cetinjani i tako se *zakleše* da nijesu preko vljere ništa uzeli, nego govore da ljube mir s vama učinit sad u prvi ponedjeljnik, a silali su u Bjelice da vrnú ono imanje Jova Androva i da dođu i oni na umir. I stari bi kćeli doći, ma je mlađijeh i zlijeh veće koji ne slušaju starije. I tako su se ostanuli muteći među sobom, a *ovizi* govore da se mire sami, ako oni i ne dođu i vjeru daju tvrdu do Pokladah, do 14. nojemra, a u ponedjeljnik kmetstvo, ma izvan gradova tu će blizu vas. I vjerujte da bi mene milije bilo i lakše za mene da hoće u grad, ma kad ne hoće, mi im silom učinit ne možemo, nako samo da ih vržemo u prokletstvo da se gore očaju i pomame na zlo. A mučno mi je i poradi preuzvišenoga gospodina sofraprovidura da se što ne rasci, a neka Bog zna, mi bismo radi sa svijem pravijem srcem da njegovu preuzvišenomu gospodstvu svaku dostojnu službu učinimo, ma se ne može sve koliko bi se kćelo, nego onoliko koliko smo moćni. A eda Gospodin Bog dopusti malo po malo ter se i sve smiri, zašto sami znate da je Cetinje sad jako pleme. Ako se š njima umiriste, sa svakijem ćete se lakše umirit i valja š njima ustanovit i utvrdit za svaku rabotu izvansku. Vi ste razumni. Možete to na kmetove utvrdit, a ja tu mogu malo i pomoć, zašto je to sud s[vj]etovni, ma ću i ja pripomoć koliko uzmoгу proklinat i zadržavat i ot crkve otlučevat. To je naš sud, a vaš je kmetovski baška. Prikažite ovi list preuzvišenomu gospodinu sofraproviduru da ve što ne **kara**, a ja nemah sad na prešu na što pisat njegovu preuzvišenu gospodstvu, ma ću *sisti* u subotu i ja dolje.

1728, nojem[ra] 4.

Danil vladika

Vanrednom providuru Antoniju Bembu, Grbalj, 22. novembra 1728.

45.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
Grbalj, 22. XI 1728.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani, Samo poklanjam se Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu. A drugo sade ne umijem što pisat dokle se na zdravlje doma vratim, zašto se sad nahodim ovden u Grbalj, za ove naše duhovne rabote koje me **tiču** i zovu da ih ispunjeno s trudom velikijem ne ostavljam nenaučene i neopra[v]ljene, nego da ih upravljam kako nam je ot Gospodina Boga *poručeno*. A kad se na zdravlje doma vratim, pisaću Vi i poklonit se s našom poniženom knjigom.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1728, nojemra 22.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u
presvijetle ruke

**Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
[1728-1730 (?)]**

46.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
[1728-1730 (?)]**

Presvjetli gospodine gospodine predragi
Ja sam u noge zlo bolan, a i u oči malo zdrav, a gospodin
kapetan Marko, bio se je nešto malo pobolio od krstih, a dobar
je Vaš sluga i radi za svako poštenje Vašega preuzvišenoga
gospodstva, ma ima zlijev dosta koji mu smetaju. Ja ošiljem
do 6 dni moju barčicu i moje ljudi mojijem poslom do Rijeke.
Svrnuće u gospodina zenerala.

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
10. marta 1729. godine

47.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
10. III 1729.

Presvjetli i preuzvišeni gospodine gospodine,
Mi nižeimenovani poklanjamo se i službu vazdašnju
prinosimo Vašemu presvjetlomu i preuzvišenomu gospodstvu
i prosimo ovu graciju koju se uzdamo da će bit nami darovana
i dopuštena ot Vašega preuzvišenoga gospodstva zašto nam je
dopuštava Gospodin Bog i sveta mati crkva, i apostolska, i
Svetih otac pravila. Molimo se i ponizno se klanjamo Vašemu
preuzvišenomu gospodstvu i prosimo ovu graciju za oni
proces koji se učinio svrh onoga popa Stefana u Kotor, a po
riječi one *nedobre* žene koja *beščasti* sveštenike. Vaše
preuzvišeno gospodstvo mnogo dobro zna koliko je zla bilo
po svemu svijetu sa zlijev ženah. A mi toga popa poznajemo i
poznali smo ga da je dobar sveštenik. Zato smo ga posveštali i
u ta[j] grad poslali da tijekom hristijanima savršuje vaša
sveštena [djela] krome onih iže nam ijepiskupom naležet. I
Vaše preuzvišeno gospodstvo mnogo dobro zna da nije dobro
da ovca pastira huli i beščasti. Molimo se Vašemu
preuzvišenomu gospodstvu da se ta[j] proces digne i izgori u
dim neka pođe, a gospodinu kandžalijeru Vašemu biće mu dar

za njegov trud ot onoga popa, teke da ga sasma ne udave,
zašto je slabo i [t]anko življenje i njemu i družijema u ovu
krajinu, kako i samo Vaše preuzvišeno gospodstvo vidi što
pati ovi narod ot gladi.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]
vazde na službu Vašu

1729, m(a)r(ta?) 10.

Adresa: Presvjetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u
presvjetle ruke u Kotor ali u Novi

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
11. marta 1729. godine

48.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
11. III 1729.

Presvjetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani,
Mi nižeimenovani kako u tu prvu [knjigu], tako i u ovu, i
svaku, ponizno se poklanjamo i služimo sa pravom i čistom
ljubavlju Vašemu preuzvišenomu gospodstvu i davamo vi na
znanje neka razumijete ove nove glasove i teške i mutne
rabote koje su se zgodile među Podgoricom i među Grudima
kako su se poklali. Bili su pošli podgorički Turci ovoga
pasanoga mjeseca i uzeli plijen grudski, a Grude skočili da ne
dadu svoju muku. I tu se pobili i poginulo 6 Turak i 4 Grude,
pak sad ovoga mjeseca skupila Podgorica vojsku u ovu
pasanu nedjelju i poharala Donje Grude i poginulo Turak 18,
a netko govori 24. To se tako kaže, a vaše će presvjetlo i

preuzvišeno gospodstvo bolje bit razumjelo teke mi ovo
pišemo neka znate da s čistom i pravom ljubavlju služimo
Vašemu preuzvišenom gospodstvu. Mnogo se kaže da je 60
Turak ranjenijeh do smrti. Tako ti je jedna muka i bijeda došla
[na] narod kršćanski

Na službu Vašega preuzvišenoga gospodstva

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, m[a]r[ta?] 11.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu
sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u Kotor ili u Novi,
skoro, skoro

Vladika Danilo Petrović Njegoš

Pisma Vladike Danila Petrovića

- [About](#)

Objavljeno od strane: ===== | decembar 28, 2008

Vladika Danilo Petrović vanrednom providuru Antoniju Bembu, 23. marta 1729. godine

49.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu 23. III 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani,
Samo u velikoj ljubovi i službi koju Vi naša slabost prikazuje
i obećava se vazda služiti Vašemu preuzvišenomu gospodstvu
koliko jaci budemo. Sad su Grude na velike muke. Može im
Gospodin Bog pomoć dat. Ako što čujem za njih i za svaku

rabotu, daću Vi na znanje onačas. A za ženu onu prokletu i zlu koja je gora ot one Irodijade koja je činila posjeći Jovana Krstitelja, tako i ova prokleta psovala i sramotila Božijega sveštenika. I on je nije mogao trpljet, ma je falio đe je nije trpio i pravdi Vašoj prevedroj kazao da je Vi kastigate. Ma je dosta vremena, možete je kastigat i ot njih zlijeh riječi ustegnut i otonden **dić** kako krastavu ovcu ot zdravijeh ovac **otlučit** da one zdrave ne okrasta i ne otruje. A vaše presvijetlo preuzvišeno gospodstvo [je] za to i za svašto dobro, **spametno** i mnogo mudro.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, m[a]r[ta?] 23.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u Novi

.....

*Original, pisan rukom vladike Danila.
IAK, fond UP 48 (1728-1730, br. 4).*

[Ostavite komentar](#)

Objavljeno u [Uncategorized](#)

Objavljeno od strane: ===== | decembar 28, 2008

**Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu
28. aprila 1729. godine**

50.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
28. IV 1729.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodin i gospodar moj predragi,
Ne mogu nigda zaboravit i ostavit moju slabu i nejaku službu
koju smo naučeni služiti i prikazivat svakomu mojemu
gospodaru koji je bio u tu preuzvišenu vlast. Zato ne
manjkavam ni sad poklonit se s ovom našom poniženom
[knjigom] Vašemu preuzvišenomu gospodstvu, čekajući
kojigod glas ot Vašega preuzvišenoga gospodstva koji bi
nas *ućešio* i razgovorio ot velikoga mojega truda koji
podnosim u ovu krajinu. Idu tamo poklonit se Vašemu
preuzvišenomu gospodstvu *sude* ot Mahinah i primit Vaše
premudre zapovijedi. **Prosimo** ovu graciju: ako je **tko** što vrh
njih zlo govorio, da ne biste vjerovali, nego da ih milujete
kako svoje prave sinove, zašto su vi vazde vljerni u svaku
službu i oni su čisti ot svake skvrni. Nema u njih ni lupeža ni
razbojnika, nako ono što se brane i svrh sebe stoje. Ovo je
dosad ovako bilo **doisto**, a **posem** sega eda im Gospodin Bog i
Vaše preuzvišeno gospodstvo i bolju sreću darujete.
Došo je oklamadžija ot cara da tevtiši age i nefere u sve ove
gradove. Vika je paša na age i zovu ih u Begler-bega da se
sude. I sad je u gradove velika mutnja, i vijećaju i muče se age
zlo. I štogod budemo razabrat, sve ćemo dat na znanje
Vašemu preuzvišenomu gospodstvu.

I ostajem i biću na službu Vašega preuzvišenoga gospodstva.

Danil, vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, aprila 28.

Adresa: Presvjetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u
presvjetle ruke u Novi ili đe se nađe

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
19. maja 1729. godine

51.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
19. V 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine moj predragi, Mi *nižeimenovani* primili smo vašu presvjetlu knjigu po kapetanu Marku Andrinu Rafailoviću. I Bog zna moje srce i moju **bolijest** i žudbu koju imam vazde s velikom mukom i trudom za ispuniti ono što smo dužni pred Boga odgovarat, ma i poradi Vaše gospodske ljubavi i službe koju bismo vazde radi prikazat Vašemu preuzvišenomu gospodstvu i prevedromu Senatu. Ma sad ne umijem što siguro pisat za ovi mir dokle ne vidim što će bit i koliko će bit posluha i pokorstva ot ovoga **puka**.

1729. maija 19.

Danil vladika cetinjski

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvjetle ruke

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
23. juna 1729. godine

52.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
23. VI 1729.

Presvjetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru,
Primio sam Vašu presvjetlu knjigu koju ste mi poslali s
njihovom velikom ljubavlju s onom preuzvišenoga gospodina
providura zenerala za koju vi mnogo ostajem dužan za
poslužiti Vaše preuzvišeno gospodstvo, i ako zapovijedate da
vi pošljem pod Vaše ruke odgovor preuzvišenomu gospodinu
zeneralu da mu ga Vaše preuzvišeno gospodstvo pošaljete
sprešno. Čekaću odgovor ot Vašega preuzvišenoga
gospodstva. I ostajem i biću na službu.

1729, ijunijsa 23.

Gospodine preuzvišeni poslah knjigu preuzvišenomu
gospodinu zeneralu za čast Vašu, Bog zna. Pošlji mu je skoro,
skoro !

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

Adresa: Presvjetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u
presvjetle ruke u Novi

**Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu, 8.
jula 1729. godine**

53.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
8. VII 1729.**

Presvjetli i preuzvišeni gospodin i gospodar,
Mi nižeimenovani koji smo vazde s pravijem srcem i pravom
ljubavlju služili Vašemu preuzvišenomu gospodstvu tako i
danas primili smo zapovijedi ot Vašega presvjetloga i
preuzvišenoga gospodstva po kapetanu Marku Rafailoviću,

ma na riječi bez knjige Vašega preuzvišenoga gospodstva. I mi smo se mnogo mučni našli đe ne možemo sad sa svijem mojijem životom poslužiti Vašemu preuzvišenomu gospodstvu zašto ot istine istinske ima 15 dni kako mi je udrilo u l[ij]evo koljeno, u neku staru ranu, neka nova nemoć aliti stara ona ranjena bolijest, ter ne mogu ni pješice hoditi, ni se na konja **pripet**, niti se mogu kuđe životom maknut da poslužim Vašemu preuzvišenomu gospodstvu. Ma srcem pravijem i ljubavlju služim. I mnogo smo se s kapetanom Markom razgovarali za Vašu čast i poštenje. I on će Vi sve ustima kazat **potanko**.

I ostajem i biću na službu Vašeg preuzvišenoga gospodstva

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, ijulija 8.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u
presvijetle ruke.

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
10. jula 1729. godine

54.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
10. VII 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi,
Samo u ove dvije riječi davamo na znanje Vašemu
preuzvišenomu gospodstvu kako idu starješine ot Crmnice i ot
Riječke nahije, da se poklone Vašemu preuzvišenomu
gospodstvu i, ako je milostiva volja i ljubav Vašega

preuzvišenoga gospodstva svrhu njih, da biste im dali ono njih platah koje su došle u Vaše ruke. Ovo su ljudi vljerni i poslušni vazde bili i nemaju što činit s družijema, ni se u čije zlo miješaju. I ja Vi se poklanjam kako mojemu predragomu gospodaru i sve Vi istinu pišem i s pravijem srcem služim, i prosim ovu graciju da ih ni čas ne držite, zašto su na sami kufin kod Žabljaka; ne smiju tamo mnogo stojat. Na službu Vašega preuzvišenoga gospodstva

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, ijulija 10.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u
presvijetle ruke

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
12. jula 1729. godine

55.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
12. VII 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi
Nijesmo nigda imali običaj da se sa zlom ni na koga piše,
zašto nije ni lijepo, ni pošteno, ma ovo pišem poradi suzah
siromaškijeh koji su odrti i ucvijeljeni ot prokletoga popa
Bogdana i ot njegove družine Građanah. A to pop i nije nego
kapo ot zlijeh ljudih. I to su rebeli i otmetnici i Bož[j]i i
gospodski. Vrzi toga popa Bogdana u tamnicu i te sve
Građane. A te plate podajte protopopu Đuru i popu Rajiču
Plamencu, i protopopu Vuku Đuraškoviću, i družijema koji

budu š njim doć. To su ljudi ot vljere i ot službe gospodske.
Mi Ve služimo i s ovom [knjigom] i sa svakom kako moga
gospodara predragoga.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, ijulija 12.

Adresa: Presvijetlomu gospodinu sofraproviduru, gospodinu
Antoniju Benbu, skoro, skoro

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
20. jula 1729. godine

56.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
20. VII 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi,
Mi drugo ne možemo nego onu pravu službu učinit koju smo
dužni i koju smo činili vazde Vašemu presvijetlomu i
preuzvišenomu gospodstvu i za falu i za čast pronijet po
svemu svijetu Vaš pravi sud i pravu ljubav koju imaš vrh
ovoga puka. Prosim i ovu graciju u Vašega preuzvišenoga
gospodstva: da podate tomu zločestomu popu Bogdanu oni
dio što ga pada ot *riječkijeh platah*. Pokajao se je i zakleo da
će već posem sega vljerno služit i Gospodine Boga i
prevedroga principa, nego i njega veselo spravi kako ste i sve
one druge. I prosim i ovu drugu graciju: nemo[j]te mi
zaboravit staru slugu principovu Vukosava Stanišina, nego mu
poda[j]te ono njegove plate. Nemo[j]te da mu je *tko*
opuha kako i ostale sve koje su dosad opuhovali.

I ostajem i biću na službu Vašega preuzvišenoga gospodstva

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit cetinjski i [primorski]

1729, ijulija 20.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru Antoniju Benbu u presvijetle ruke

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
22. jula 1729. godine

57.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
22. VII 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi,
Mi smo stari i u noge ljuto bolesni, a i u oči, i u ruke ne
mnogo zdravi, ma u srce, faleći Gospodina Boga i zdravi i
vljerni. I ništa falso ne pišemo koje bi donijelo štetu
gospodsku, nego se uzdam u Gospodina Boga da svako moje
slabo pismo nosi korist i čast gospodsku i velik napredak ako
se uzvljeruju ova moja slaba pisma. Ako li se ne uzvljeruju,
mene nije ništa mučno, nego mi čine počivat i s mirom Boga
molit za svoju dušu, a već nigda ništa ne pisat. Jovo Stanišin
vljeran je človek, a Vukosav, njegov brat, i vljeran i dobar,
iako je ot bolesti brzo ostarao. Ja ne prosim ove dvije gracije
za moju korist, ni za moju čast, nego veće za vašu gospodsku
čast, Bog neka zna. A Vaše preuzvišeno gospodstvo čin`te
kako znate da je bolje i korisnije, zašto ja već bolje i vljernije
služit ne mogu nego služim, a da bolje mogu, ne bih se štedio,
Bog zna, nego i ovo što činim, veće činim nego mogu, a za
veliku štetu moju. Pop je Bogdan falio bio, i njegov otac,
Gospodinu Bogu, kako smo vi pisali u na[j]prve knjige, pak je
došao i pokajao se je i zakleo da će uprav služiti. Zato smo ga

pomilovali i poslali da mu date oni dio platah, i on je uza[j]mio u Jova Stanišina i ostavio pismo-škontru u kamaru kotorsku i pošo je doma. A Vaše preuzvišeno gospodstvo ako je pravo da vljerujete, podaćete te aspre Jovu Stanišinu, ako li neće vljerovat, hvala je Bogu, mi nećemo gori bit, zašto to sebe ne ištemo, a i tomu Vukosavu nije dobro da mu to predvajate, no ujedno date. Ako ne bude ovo na[j]zadnja moja služba primljena, neće ni na[j]prva bit primljena. A pisaćemo prostranije po Marku Rafailoviću, ma ako je volja Vašega preuzvišenoga gospodstva, puštite te dva mlađe Cetinjanina, a ti starizi neka postoje j[o]št zamalo, neka poznadu gospodu da umiju budi u starost pamet učiti i gospodu služiti.

1729, ijulija 22.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvijetle ruke

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
28. jula 1729. godine

58.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
28. VII 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi, Pisali smo Vi radi popa građanskoga i radi serdara Vukosava Stanišina i dva puta, i rekli smo da će bit ono na[j]zadnje pismo naše i da ću Vi pisat uprostrano po kapetanu Marku Raaailoviću. Ma danas ovden Marka nije, a moja *vazdašnj* ljubav i vljera i služba ne da mi počijevat, nego služiti Vaše presvijetlo i preuzvišeno gospodstvo. I nije potrebe *uprostran* opisat, nego ono što je za časti poštenje

Vašega preuzvišenoga gospodstva, kako smo i u prvu našu [knjigu] rekli, tako i u ovu sve pišemo za čast i slavu Vašega preuzvišenoga gospodstva. Idu k Vašemu preuzvišenomu gospodstvu Cetinjani i Bjeloši poklonit se i prosit graciju za puštit im one Cetinjane. I ako je ljubav i milosrđe Vašega preuzvišenoga gospodstva, da im date njihove plate. Vaša velika mudrost dobro zna tko muti svu Crnu Goru s tih platah. Ta[j] i sad radi smeću činit. Ja Vi ga neću mencovat, zašto bih rad svakomu duševnoga spasenija, ma ćete i Vaše preuzvišeno gospodstvo veliko dobro i poštenje učinit sami svojemu preuzvišenomu gospodstvu ako te ljudi puštite i ako ovijema oni njih dio platah date. Uči me Vaše preuzvišeno gospodstvo da ćete tako sve **vragove** predobit i pod noge vrc i svu krajinu *upitomit* i dosta slugah vljernijeh steći.

1729, ijulja 28.

Danil vladika cetinjski

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvijetle ruke

Vladika Danilo Petrović Njegoš

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu, 1. avgusta 1729. godine

59.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
1. VIII 1729.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi,
Mi i s ovom našom poniženom [knjigom] služimo i

poklanjamo se Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu. I kako smo Vi u mnoge dali na znanje za neke stvari koje idu u ovu krajinu, tako smo i istomu gospodinu providuru zeneralu odgovorili na njegovu koju je nami bio pisao i spomenuo za ove plate crnogorske. Ma i prije ovoga pasanoga godišta pisali smo bili u prevedri Senat sve ono što je istina. A sve smo to pisali po molbi i plaću ovoga puka pravoga i poslušnoga kojijema plate iju nekizi lakomi i koji svu krajinu s tih platah mute i u mrzost veliku drže, a mene ne daju počijevat i s mirom Boga molit. A ja ovden nemam nikakva posla u konat tih platah, no muke i štete i dosade dosta, *a najveću štetu i zlo gledajući svoje stado smućeno sve s tih istih platah*. Plaću se dobri i poslušni pred nami na one zle i lakome, a ja im pomoć ne mogu ništa, nego smo pisali u prevedri Senat da ih on smiri njihovom velikom mudrošću. I neka svakomu svoj dio ide ot tih platah i neka ih čisto svi vide kako su i sad čisto te plate došle ispod vlasti i za[po]vijedi svoga gospodina zenerala. On je učinio sebe i svojemu imenu veliku slavu i poštenje, koji je te plate čisto posla. I da se zna koliko je poslao, a dosad nijesu tako čisto poslate, ni čisto kazate, no kad dođu golemo kažu po dvije po tri, a druge se usuše. Ne znamo ot čijega ognja i na čije sunce. može bit da je tkogod i u Senat i u gospodina zenerala pisao suproč nas, ma nije čudo da je suproč nas, nego se i suproč veće gospode piše, ma smo mi čisti ot te hazne principove. Ja sam i sam bio u Mletke, ma nijesam hazne iskao, a služio sam vljernije nego oni koji haznu kusaju. Vidio sam i lažavu prokuru koju su nekizi učinili i metnuli u nju ljudi koji ništa za nju ne znaju. Tako ti se gospoda varaju i gospodsko blago mami, a jadni hristijani ginu, a mene dosta jada i žalosti na moje srce pada gledajući svoje stado smućeno i poklato. Ovo je dosta prostrano pisano, a sad molim Vaše preuzvišeno gospodstvo, kad su došle te plate pod Vaše ruke učin`te i Vi

sebe i svojemu imenu veliku slavu i vječno poštenje. Poda[j]te čisto svakomu svoj dio, a oni Vašemu preuzvišenomu gospodstvu tvrdu vjeru udugo ot mira.

1729, a[v]gusta.

Danil vladika

Vladika Danilo, vanrednom providuru Antoniju Bembu,
1. avgusta 1729. godine

60.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
1. VIII 1729.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi, Pisali smo i poklonili se Vašemu preuzvišenomu gospodstvu u prvu našu [knjigu] koju smo vi poslali jutros rano po našem đaku. Tako se i u ovu poklanjamo i služimo Vašemu preuzvišenomu gospodstvu. I sve je ono istina što smo Vi uprostrano pisali. A ako se koji *srče* ter ne hoće doć i poklonit se Vašemu preuzvišenomu gospodstvu znate da bi takvi ktio tuđe plate kusat, kako je i dosad. Zato je u krajinu mutnja i nesloga, nego ja molim Vaše preuzvišeno gospodstvo učin`te svakomu svoj dio imat.

A[v]gusta.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u Kotor, *skoro, skoro*

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu, 3.
avgusta 1729. godine

61.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
3. VIII 1729.**

Presvijetli gospodine, gospodine predragi,
Idu poklonit se Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu
gospodstvu prvo Mahine pak sutra Pobori. Znam da su ovi
Pobori ljudi mirni i gospodi vjerni i poslušni. Uzdamo se da
ćete i Pobore i Mahine milostivo prigrlit kako svoje prave
sluge i da im ne bi tko ono njih opuhao, zašto nekizi rade, a
vidimo da Vaše preuzvišeno gospodstvo svakomu činite pravi
sud i pravi dio.
I ostajem i biću na službu Vašega preuzvišenoga gospodstva
Danil vladika cetinjski

1729, a[v]gusta 3.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu
sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvijetle ruke

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
13. avgusta 1729. godine

62.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
13. VIII 1729.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi,
Primili smo Vašu presvijetlu knjigu i sve smo razumjeli što ni
zapovijedate i avizavate kako ste dobro uglavili i utvrdili s
knezovima ot Crne Gore.

Nama je to milo ako se ispuni, zašto je videlo i poznalo Vaše
preuzvišeno gospodstvo kako se mi Vašoj časti i slavi vazde
radujemo i veselimo. Mi se bojimo ot zla, hoće li bit ljudi
mirni pošli iz Kotora, zašto se ovamo drugojačije kažu, ma
ja u te stvari i u te plate posla i nemam nako onoliko što

me tko moli da pišem Vašemu preuzvišenomu gospodstvu da mu se pravi dio učini. I ja sam mnogo dosadio Vašemu preuzvišenomu gospodstvu pišući za te njih molbe, ma ja ako i pišem i služim, a ne činim štete nijedne, nego avizajem što je za korist gospodsku, Bog zna, o mojemu h[lj]ebu, a bez nijedne štete i spenze gospodske. I danas služim onoliko koliko mogu, ma već ne mogu ničim, nako nešto malo s ovijem perom, ma i š njim zlje mogu, vjerujte mi, ma dokle uzmoгу, pisaću ono što znam da je za korist tolikođer što je i za štetu. Znam i pisali smo i u Senat i gospodinu zeneralu, može bit i Vašemu preuzvišenomu gospodstvu da se je sva krajina s tijeh platah smutila, ma ako ne vjerujete nami, a Vi vljerujte komu znate. Ja jedva i čekam ako uzmoгу da počinem. I ostajem i biću.

1729, a[v]gusta 13.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu gospodinu sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvijetle ruke u Novi ili Kotor đe se nađe, **skoro, skoro**

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
16. avgusta 1729. godine

63.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
16. VIII 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi, Ašte i s mukom i slabošću našom ne mogu ni služit, ni pisat, ma onoliko koliko mogu, toliko ću služit i vazda se poklonit Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu. Čuje se sad neki novi glas da ide četiri stotine masak praha i olova u Bar i U[l]cinj, a druge četiri stotine u Spuž i Podgoricu, a

treće četiri stotine u Skadar i u Žabljak. To ti se tako čuje, a
Vaše će preuzvišeno gospodstvo bolje za to znat. Toliko mi
što čujemo, to Vi i pišemo, a Bog zna ne mogu ni pisat, nego
sam falio i očima, *a drugomu ne dam da mi piše*. Utoliko smo
paki čuli da je zapovijedelo Vaše preuzvišeno gospodstvo
Krtoljanima da ne prodaju tigele. Zato molim Vaše
preuzvišeno gospodstvo da mi puštite uzet četiri miljara tical
za moje aspre, a dva su mi miljara dužni. To su usve šest
miljar. Čekaću odgovor do 8 dni dokle je suh put da ih
donesem.

I ostajem i biću na službu Vašemu presvijetlomu gospodstvu

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, a[v]gusta 16.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u
presvijetle ruke u Novi, skoro, skoro

**Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu, 3.
septembra 1729. godine**

64.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
3. IX 1729.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi,
Primih jučer na 12 urah dnevi Vašu presvijetlu knjigu u koju
razumijem sve što mi zapovijedate, ma moja slabost ne lijeni
se ončas odgovorit i poklonit se Vašemu presvijetlomu i
preuzvišenomu gospodstvu. Nama glavari i knezovi ot Crne
Gore nijesu ništa napisali, ni ustima došli reći, nego teke

čujem tako po tuđijeh riječih da se sva Crna Gora srči zašto su im se tolike plate uzdržale, pošto su im tako očito poslate i očito kazate. A može bit da je razumjelo Vaše preuzvišeno gospodstvo u moju slabu knjigu koju smo Vi uprostrano odgovorili na onu Vašu koju ste ni uprostrano bili pisali. Moja slabost nema preše da se u te plate miješamo, zašto vidimo da dobivamo veliku omrazu na dvije strane: ot jedne strane, srče se gospoda na moje prave avize, a ot druge strane, srči se vas ovi puk, kako da im mi smetamo da im se ne daju; a treće je na[j]veća srdžba ot onijeh koji su ih naučili šotomano jesti. Takvu ti ja omrazu dobivam. A za ovu vljeru i za ovi mir ja ništa ne znam, niti mi tko otovud za to što govori. Toliko što razumijem što mi Vaše preuzvišeno gospodstvo piše za koje ti ne umijem siguro ništa odgovorit. To u knezove stoji, i u serdare, i u guvernadure. I u Kotor je miru vazda mjesto bilo. Nemo[j]te inako vljerovat, a ja, Bog zna, ne mogu ni o sebe radit, nego sam pošo u pustinju počinut dokle što ozdravim, a medigah neću, nikoga do jednoga Boga koji Bog vlada životom i smrtiju, i zdravljem i bolešću.

I ostajem i biću na službu Vašega presvijetloga i preuzvišenoga gospodstva

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, sek[temvra?] 3.

Vladika Danilo vojvodi Marku Andrinu, 12. septembra 1729. godine

65.

Vojvodi Marku Andrinu
12. IX 1729.

Prepoštovani gospodine,
Primih Vaš poštovani list i nemam ti što dobro otpisat, niti mi se mili ni moj život među zlijema ljudma. Čuje se sad da ide vojska na Crnu Goru. Do ove 10 ali 15 dni dohodi zahira u Niš svaki dan. A i[z] Skandarije došla zapovijed da se kupi i ona na vojsku. Daće Bog da i Primorje ostane zdravo. Nešto se ružno čuje. Bojim se ružno će i bit.

Danil vladika cetinjski Božijeju milostiju
mitropolit skenderijski i [primorski]

1729, sek[temvra?] 12.

Adresa: Prepoštovanom gospodinu vojevodi Marku Andrinu u poštovane ruke u Bečiće

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
13. oktobra 1729. godine

66.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
13. X 1729.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani,

Primili ste mnoge moje slabe knjige i moju slabu službu koja je sva u vljetar i u maglu pošla ot zlijeh i smućenijeh ljudih. I tako smo bili rekli i otlučili. I sad govorim i otlučujem da sve stvari ove tjelesne službe ostavim, pak da se pođem ovako hrom kuđe odaljit ot ovijeh stranah, ili, ako mi bude mirno, poč u pustinju Boga molit za svoju dušu, kako me sveta pisma uče onijeh starijeh pustinjik koji ot meteža zlijeh i kilčeljivijeh ljudih blježahu u pustinju. Ma su manje ne mogu učinit da se

jošte s ovom našom poniženom [knjigom] ne zaboravim javit i oklonit se Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu i dat Vi na znanje kako se ovi paša omazuli. A ide za pašu Bećir-paša Čengiće koji je s prevedrijem duždom velik prijatelj, a ovoj zemlji ne znam ho[će] li bit prijatelj, zašto ova luda zemlja za malu se stvar njemu omrazi. I govori se da je izišao ferman na ovu krajinu da se pali i robi, a već ne znam koji će ordeni u ta[j] ferman doć, ali na svu krajinu, ali na neke zločince. Vaše će presvijetlo i preuzvišeno gospodstvo bolje za to znat.

I ostajem, i biću na službu Vašega presvijetloga gospodstva Danil, vladika cetinjski Božijeju milostiju mitropolit skenderijski i (primorski)

1729, ok[tovra?] 13.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvijetle ruke u Novi

**Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
16. oktobra 1729. godine**

67.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
16. X 1729.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani, Naša je slabost vazde istinu pisala i pravo služila svakomu gospodaru, daklje i sade, ako i ne mogu doć i poklonit se s mojijem slabijem životom, poklanjam se s ovom našom poniženom [knjigom] Vašemu preuzvišenomu gospodstvu. I

pišem Vi svu istinu za toga Rada Jovova kojega držite u gvožđa. Pravda je Vaša čista i premnogo bistra, vljerovaćete i njegovoj nevolji i šteti koja ga nahodi i koju podnosi ot svakoga zla človeka, a na svoju kuću i baštinu. Vaša je mudrost velika i znate što je krajina i što su kufini blizu zlijeh ljudih. Njemu su i ženu i sestru zli ljudi bili ukrali i zarobili kako dvije ovce, pak je jedva ženu otkupio, a sestru neće nikad otkupit, ni viđet. A kad je to bilo, onda je on služio prevedroga principa, pak mu druzi pasu goru silom i pritiskaju baštine, a on bi se ktio branit i vrh sebe stojat. I zato su ga uzeli ljudi u nenavidost. Sve se je obrnulo naopako i uđaha je človek na človeka. Sad nejačemu ot jačega nije stana, ni života. Ta[j] je Rade s braćom na gornji na kufin i o njemu se sve zlo o fortuna obija. Nemo[j]te zle riječi na njega primat, zašto je veće njemu zla učinjeno, nego je on komu. A ima i u njega dosta ijeda i zla, ma će ga Vaše preuzvišeno gospodstvo naučit da bolji i poslušni bude. A ne valja ga umorit, ni oštetit u gvožđa, zašto će u koje vrijeme veće valjat za službu principovu nego druzijeh 20. Vjerujte mi da je ovo istina, a čin`te kako je Vaša gospodska volja. To je u Vašu oblast, a ja samo služim Vašemu preuzvišenomu gospodstvu.

Danil vladika cetinjski

1729, ok[tovra?] 16.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvijetle ruke u Novi

**Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
17. oktobra 1729. godine**

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
17. X 1729.**

Prepis iz knjige prijateljske.

Ot mene prijatelja age ot Spuža, i ot Podgorice, i ot Skadra, i ot Bara i U[l]cinja, našem prijatelju vladiki Danilu ot Skandarije i Primorja vele drago pozdravljenje.

A potom, davamo ti na znanje kako dođoše naši ljudi iz Carigrada da nije nikakve knjige izlazilo pred cara na Crnu Goru, a i naši su ljudi bili u bosanskoga paše da vade knjige i testir poradi trgovine i skalah. I tako i oni kažu da nije ni bosanski paša slao nikakve knjige u cara, nego je razbučio one arze što je Hercegovina udarala na Crnu Goru. I karao je bosanski paša naše age, zašto nijesu i oni udrili arze na Crnu Goru, a naše su mu age odgovorili:

„Mi nećemo urit arze za vaše i za crnogorske svađe, nako kad se pohaine i pođu u principa ter uzmu barjake i oruž[j]e suproć cara, onda ćemo i arze i vojsku na njih.“ A sad je dobro da mirujemo i trgujemo i nemo[j]te drugo mislit vladiko!

Ovo je istinska istina, i vojske za Crnu Goru zimus nije.
I Bog te veselio!

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi,
Ova [knjiga] mi dođe jutros u prosvitanje i šiljem ti je po istijeh Mahinah neka znate pravu ljubav i službu koju nanosimo Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu i kako Vi žudite da Vi često glasove ot ove strane pošiljemo, zato i ne manjkavamo koliko možemo znat. A Vaše će presvijetlo i preuzvišeno gospodstvo bolje bit ot svake strane razumjelo, ma i ovi prijatelj koji mene piše nije dosad falso i nevljerno ništa pisao, no sve pravo, a sad ne znam hoće li ne prevarit.

1729, ok[tomvra?] 17.

Danil vladika cetinjski

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu
spofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu, na prešu u Novi

Vladika Danilo Petrović Njegoš

**Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
Mahine, 24. decembra 1729. godine**

69.

**Vanrednom providuru Antoniju Bembu
Mahine, 24 XII 1729.**

Presvijetli i preuzvišeni gospodine,
Primili smo veleljubežljivu knjigu ot Vašega presvijetloga i
preuzvišenoga gospodstva su dvije druge koje pišete u
Crmnicu i u Riječku nahiju. I tako je sreća kćela da smo ih mi
mojom istom rukom predali protopopu Đuru na 20.
dek[emra?] u koji su mi isti dan i došle bile, zašto smo se bili
tu i mi našli u vizitu u Crmnicu. A došli smo danas ovden u
Mahine, i koliko jaki budemo, poslužićemo Vašemu
presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu. I govorićemo
Mahinama i Brajićima da opslužuju Vaše zapovijedi i da drže
vjeru tvrdo. A Crmnica je i Paštojevići učinila vjeru, i
utvrdila, i oni se ljube i miluju, i ide jedan u drugoga.
I Bog Vaše gospodstvo u veću slavu uzvisio.
I ostajem i biću vazde na službu

Danil vladika cetinjski

1729, dek[emra?] 24.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u
presvijetle ruke u Kotor ili u Novi

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
13. januara 1730. godine

70.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
13. I 1730.

Presvijetli i preuzvišeni gospodin i gospodar predragi,
Mi nižepotpisani s poniženstvom poklanjamo se Vašemu
presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu i pišemo svu čistu
i pravu istinu bez nijednoga interesa, no kako je Bogu ugodno.
Ovi sad siromah Marko Popov Niklićević i nekoliko
siromahah oko njega poharani su i poginuli su i s ljudima i s
uboštvom, a sve na pravdu Božiju. Prvo su mu ubili sina
najboljega, pak su kćeli i Marka ubit. I tako je uteko u svoje
kuće, pak su ga i tu ovkolili da ga užde sa svom čeljađu. I
ubili mu maloga sina i kćer. Zato molimo Vaše presvijetlo i
preuzvišeno gospodstvo da ne vljerujete ništa što bi tko svrh
njega za ovo pisao, zašto neće ništa pisat kako je bilo s prva
časa, no kako je onomu milo đavolu koji je ovo spleo, zašto
mnogo đavo mrežah ima u što lovi bezumne hristijane, kako i
samo za to bolje zna Vaše preuzvišeno gospodstvo. Utoliko ne
mogu mnogo dodijevat Vašemu preuzvišenomu gospodstvu
nego samo prosit ovu pravu i čistu graciju da ne biste ništa
vljerovali što tko piše svrh ovoga človeka, zašto ta[j] dan nije
ništa kriv bio, no mu je bila napast. Ubili su mu na[j]priđe
sina, pak kćeli i oca, a Bog zna, veće je valjala ova kuća i ovi
ljudi za držat oni kufin nego druge 20, zašto mogu reć svu
istinu da su bili i s pameću i sa čašću ot soli i h[lj]eba.
Nikomu ta kuća nije bila zatvorena ot časti, a junaci na[j]prvi i

na[j]bolji ot krajine za branit kufin. Ovo će Vi svaki pravi i dobri človek pos[vj]jedočit, a lažavcima nije potreba ni vljerovat. Ovi je siromah jedva živ uteko su nešto male dece. Došli Crmničani i izvadili ga iz kuće i pristupili Turci da ga zovu i prte u tursku zemlju. Ma ja kako slabi pastir posla sam za njega i došo je u Budvu ter je ukopa dva sina, pak pošto je ukopa dva sina, potego sam ga ja k sebe i jednoga mu sina, i unuka ot sina, (i) još jednoga Paštrojevića. Uzdamo se da će činit Vaše presvijetlo gospodstvo da pak pođe stojat na svoje opaljene kuće, zašto veće valja ovi človek za oni kufin nego družijeh 20.

1730. gen[vara?] 13.

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
22. januara 1730. godine

71.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
22. I 1730.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine predragi, Protopop Đuro koji je tamo dohodio za poklonit se Vašemu presvijetlomu i preuzvišenomu gospodstvu došo je i ovden u naš slabi dom i mnogo se je hvalio dobrotom Vašega presvijetloga i preuzvišenoga gospodstva. Iskazao je nami kako se je molio Vašemu preuzvišenomu gospodstvu da biste oslobodili suđe paštrovske ot one jadovite tamnice. Tako se i mi molimo i umiljeno poklanjamo Vašemu preuzvišenomu gospodstvu da biste ih oslobodili ot te jadovite muke, zašto nijesu oni ni krivi, ma iako su suđe, nijesu poslušani, ni stimani ot tvrdoglavoga puka, koliko nijesmo ni mi, ni naši knezovi poslušani ot tvrdoglavoga puka. Ma kako smo i u prvu [knjigu] rekli, valja da se islužimo koliko budemo jaci,

eda Gospodin Bog obrati ove ljudi kadgode na pravi put. A to sve naslanjamo na milost Gospodina Boga i na Vašu veliku mudrost. Mi sveder dodijevamo vašemu preuzvišenomu gospodstvu s našom slabom pameću, ma ako je pamet naša i slaba, ali je ljubav velika, a žalost i plač još veći gledajući đe se krajina muti i razura, a mi bismo radi da se napunja i da je veće puka na službu prevedroga principa, zašto imamo na vrata kuće velika zlotvora, a teško svuđe inokoštini. Uzdamo se u Vaše preuzvišeno gospodstvo da ćete ovo smirit i ugasit bez ničijega velika zla posem sega. A dosta ga je i bilo.

1730, gen[vara?] 22.

Danil, vladika cetinjski

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i gospodaru sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u Novi ili đe bude

Vladika Danilo vanrednom providuru Antoniju Bembu,
24. marta 1730. godine

72.

Vanrednom providuru Antoniju Bembu
24. III 1730

Presvijetli i preuzvišeni gospodine, gospodine prepoštovani
Mi nižepotpisani poklanjamo se svakoj zapovijedi Vašega presvijetloga i preuzvišenoga gospodstva i služimo s pravom vljerom i s pravom ljubavlju. I stojimo na ovi kufin za veliku korist gospodsku i za veće spasenije ot dušah ovoga puka po onoj svetoj vlasti ot Boga, danoj nam razrešati človeki ot samrtnih grehov s pokajanjem, a zle i nepokorne ot crkve otlučati i ot svetago pričeštenija. Zato bih rad da mi se u ove

stvari drugi ne miješa, koliko ni ja u čije druge stvari. Svaki je pastir za svoju pastvu dužan dušu položiti i umrijeti. Prosimu ovu graciju u Vašega presvijetloga i preuzvišenoga gospodstva da ne izgonite bez naše knjige i otluke ni Gavрила, ni koga drugoga kaluđera, ni popa dokle mi ne učinimo naš duhovni sud za njegovu krivicu ili pravicu, pak je onda pravda Vašega preuzvišenoga gospodstva svrhu toga da sve kastigate. Preosvešteni gospodin biskup kotorski nama je po Duhu Svetomu brat, ma je bolje da živimo u ljubav i da ne slušamo neke lašce koji ovu krajinu mute, zašto to što je netko dao i uši za toga Gavрила, sve je tamo on lagao i nepravo govorio. Dobro zna Vaše preuzvišeno gospodstvo da je najprva i najbolja zapovijed Hristova ljubav i po tomu ne [nas] poznaje Hristos Spasitelj da smo njegovi pravi učenici. Danil, vladika cetinjski Božijeju milostiju mitropolit skenderijski i [primorski]

1730, m[a]r[ta?] 24.

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu sofraproviduru gospodinu Antoniju Benbu u presvijetle ruke u Novi

Vladika Danilo, Jedan zapis, 12. marta 1732. godine

73.

**Jedan zapis
12. III 1732.**

Danil vladika cetinjski Negoš, vojevodic srpskoj zemlji, kupi ovo svetoje Ijevangelije cenoju zlati 5 u Ivana Kaluđerovića s Risna, prineseno ot zemlji moldovskije nekotorim kupcem. I semu mi ot našega truda upravismo srebro, obraz Hristov i četiri ijevandelisti. I s druge strane pečah ot srebra pet, usve

pečah 10. I priložih ga u Patrijaršiji peckoj, Hramu Vaznesenija Hristova. I da ne budet nikim otimljeno ot sego hrama, da nest prosto.

1732., m[a]r[ta?] 12.

Cena knjigi i srebru usve zlati 24.

**Vladika Danilo vanrednom providuru Vinćencu Donau,
21. septembra 1734. godine**

74.

Vanrednom providuru Vinćencu Donau
21. IX 1734.

Presvijetli i preuzvišeni gospodine i gospodaru,
Primio sam jednu knjigu ot Vašega preuzvišenoga gospodstva za nekakve soldate koji su utekli.

Gospodin Bog zna kako ja ništa ne znam đe su, niti sam ih očima vidio, ni ušima za njih čuo dokle sam ovu Vašega preuzvišenoga gospodstva knjigu vidio. Možeš mi vljerovat da u ovu kuću đe ja sjedim nijesu nikad tizi soldati dohodili, niti bi bili primljeni, zašto smo stavili kletvu i zapreku da ovde takvi ne dohode. Ja ću Vašemu preuzvišenomu gospodstvu svu istinu čisto i pravo kazati poradi što je to učinjeno, poradi, jer nam dodijaše proseći gracije za njih, i gospodi dodijevajući, kako smo pasanijeh godištah mnozijama gracije isprosili i gospodi dodijevali i popove ot Vašega zakona zvali, da ih vode na vljeru i da im graciju isprose. Tako bismo i vaše preuzvišeno gospodstvo poslužili, Bog jedini zna. Nego za njih ne znam ništa, tako mi spasenija moje duše. Nego je slab i malo dobar ta[j] koji je Vašemu

preuzvišenomu gospodstvu kazao da su ovden dohodili, a
nijesu doisto. A propitaću i ja mogu li se đe nać i đe su
na[j]prije dohodili, zašto mi za njih ništa ne znamo.
I ostajem vazde na službu

1734, sek[temvra?] 21.

Danil vladika

Adresa: Presvijetlomu i preuzvišenomu gospodinu i
gospodaru sofraproviduru gospodinu Vicencu Donadu u
presvijetle ruke u Kotor ili u Novi

**Priređivač Aleksandar Mladenović: O izdavanju pisama
Vladike Danila i Vladike Save**

